

308916 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం. జూలై నెల 16 వ తేది సోమవారము

No. 90

నంపుటము. ౪.

శింశ నామ సంవత్సరామాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౯౦

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రిసాయన ఎరువుశాల (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు : మొన్న ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం, కరి, వోల్, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అగట్టి మొదలగు మాగాణి ఖచ్చి, పయ్యకత్తు, గుంప, ఫలవృక్ష ములను, మొక్క తీగవృక్షాలను సుపూర్ణమవులు శాస్త్రోక్త ముగా రిసాయన విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు సమగ్రచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములకట్టి రిసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసంబంధ పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్దార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింద నుదహరించియుండు వైవిధ్యమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టువాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

నవీనమయినది.

ఓటోపర్ స్టాక్ 490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిది శ్రేష్ఠమయిన ఘనము యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తగిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగియు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును నెరుగ గలదు.

1/2 బొట్టు బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రాము ,, 0-12-0
1/2 డ్రాము ,, 0-8-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6

ఏజెంట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరకాకు తెలియపరచినచో ధరభాగ్ను చేయబడును.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

3 పర్ స్టాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో, నెం 1, హైదరాబాద్, బొంబాయి నెంబరు 8.

సువిరియర్ లీవర్ బ్రూయలు వాచ్ గాలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలుమీద మా కంపెనీ పేరు ఎత్తబడినది. ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచిగమను, దట్టు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు జోమును గలిగి మొరటుపనులకు తగియుండును. నెక్స్టుమాతెలోభాగమున గ్యారంటీచిటి అలికించియుండును. నీమండే మా కై తయారుచేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జిక్కుదు. ఒక్కొక్కరును తీయదురను తలంపుతో తిక్కువలె నుంచులిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనుభవమున దెలియును. ఇదికన కేక గడియారములు ఖచ్చియి యొగ్గతా పత్రిముల నందియున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుదు. మా పట్టణమున నీకులు కొన్నిసంతెసింపినన, వేరుమాట లేదును? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాక్సు నెం 161 మద్రాస్.

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రో టూనిక్ వెర్బుస్

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నుండుట,

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లవర్ణముపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును, అనేక వేలమంది ఇందుకలన భాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

ప రి మ ల ద్ర వ్య ము ల రా జ

ఆట్యో దిల్ బహార్

మనోరచ్యుగాను కొంతకాల ముండునట్టి అపూర్వ వాసనయను కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము నుద్వలానుండు యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే వేరియుండినా యీ ఆట్యోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును. వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } వి.పి. వారి
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } రూ. 0-4-0
అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, జమ్మూరుసీదు వీధి, బొంబాయి
మద్రాసు యేజెంట్లు:- మెహతా ఫుల్ ఘోష్ట్ర మూర్తి వైవాహిక హోల్, మద్రాసు.

The Asian Commercial Assurance Co., Ltd, Bombay.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబాయి.

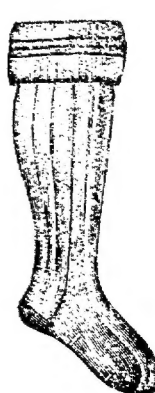
- (1) మూలధనము :— రు 50,00,000 నియమిత చందాలు వేయబడినది రు 4,74,025. చెల్లించినది రు 98,555
- (2) సొమ్ము: గన్న మెంటు నెక్యూరిటీలలోను, పోల్స్ ట్రస్టు, మ్యునిసిపల్ డివెంచ్మెంట్లలోను పెట్టుబడి పెట్టుబడును.
- (3) గతించిన పోలీసు: ఇతర కంపెనీలలోనలేన, నియామక మేమియు లేకుండ, ప్రీమియముల తాలూకు బకాయ నూటికి రు 6 వడ్డీతో నిచ్చివేసినచో తిరిగి అయలులో నుంచబడును.
- (4) పోల్స్: వీటికిగల హక్కులు, పోకర్లములు మ రెక్కడను ఉండవు.

(799

పూర్ణమైన లాభపువాక్కుగల ఎండవ మెంటు భీమా:-భీమాచేయించినవారు త్వరలో కాలము చేయునెడల కుటుంబము నకు కలుగు పోకర్ల మొకటి, భీమాదారు చాలకాలముజీవించునెడల అతని జీవితకాలమునందే ధన సహాయముకలుగుట. లాభము (బోను) ప్రతి 5 సం. ల కొకసారి భీమా మొత్తమునకు చేర్చి, ఆఖరున భీమా మొత్తముతో నియ్యబడును. లేదా, ప్రతి 5 సం. పిమ్మట రొక్కముగ తీసికొనవచ్చును. లేక తరువాత చెల్లింపవలసిన ప్రీమియములలో తగ్గించుకొనునట్లును కోరవచ్చును. వివరములును ఏజెన్సీ నిబంధనలును వలయువారు, ఈ క్రింది చిహ్నామాలకు వ్రాసికొనవచ్చును.

జె. కె. రాజారావు హంతులు సెక్రెటరీ, మద్రాసు బ్రాంచి నెం 5, తంబుసెట్టివీధి, మద్రాస్.
డి. శేషచలపతిరావుగారు, చీఫ్ ఆర్గనైజింగు ఇన్ స్పెక్టర్, గుంటూరు.

స్వదేశోద్యమమును పోషింపుము!
ఆంధ్ర నింటింగు ఫ్యాక్టరీ
220, నై నాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అనేకరకముల మేజోల్స్ వలరంగులలో ఇ చ ట తయారు చేయబడును.

వెల అతిచరసము.

ఇండియా అంతకు ఏజెంట్లు కావలయును.

(806)

ప్రజాభిప్రాయములు

I భాండార శబ్దము.

అయ్యో,

భాండారమును పదము నింద్యుని శ్రీ గరికిపాటి అప్పయ్యగారు ఈ నెల 9-వ తేదీని ఆంధ్రపత్రికయందు ప్రకటించిరి. శబ్దార్థచంద్రికయందు భాండారమును పదమునకు ధనముండుటోట, బొక్కసము, ఉగ్రాణపుకొట్టు అనియున్నది. ఇదియునుగాక అనుభవము "స్వాధ్యాంధమశ్వాధరణే మంత్రయోగవశిష్టతే, అనియును భాండేశబ్దమునకు వ్యుత్పత్తి" ధంధయతిభాంధం "అనియున్నది. శిడికల్యాణే నను ధాతువునలన నై నది. మానుకావ్యముందు శ్లో॥ కరీమత్రత్యయ ఫల్గుభాంధం సాయాత్రికా నాపత్యో భ్యంధం॥ ఇంకను ప్రకీర్ణభాండ మనపేక్ష్యకారిణి॥ ఈమొదలగు పూర్వకని ప్రయోగములు కాన్పించుచున్నవి. కాన భాండ శబ్దమునకు అనేకార్థములు కలవు. పుస్తకా శ్వేర భాంధాని పుస్తక భాంధాని, పుస్తక భాంధానాం అగారం, పుస్తక భాంధాగారం. అనియును, భాండ శబ్దమునకు ధనమున న్యమును తీసికొని, మానధనం, తపోధన మిత్యాదుల వలన పండిత పరిష్కారమై యచ్చటచ్చట గ్రంథాలయములకు భాండారమును పదము పర్యాయ పదముగా సున్నబడినది. భాండార శబ్దమునకు ఘటపర్యాయ పదమున్నను, అప్రస్తుత ఘటస్థ ఘటం కారాగారోక్తి సమంజసముకాదు. భోజనకాల మందు, సైంధవ మానయ, యనినచో, సింధుదేశాశ్వమును తెన్నునియా?

కోట రామకృష్ణ శాస్త్రి

II

వార్తాపత్రికలు - కృష్ణాపత్రిక

అయ్యో,

మన హిందూదేశమున ప్రథమ వార్తాపత్రిక 1780 సంవత్సరమున కలకత్తా నగరమున ఆంగ్లేయులను ప్రకటింపబడినది. ఇప్పుడు 1817 సంవత్సరమునకు పూర్వమే పత్రికలు ప్రకటింప బడుచుండెను. మన ఆంధ్రమున వార్తాపత్రికలు బయలుదేరి సుమారు 50 వత్సరముల కన్న పాముకాలమై యుండెను. అప్పటినుండి ప్రకటింపబడి నదయచ్చు విషయములను చూడెను లేవు. కొన్ని కొంతకాలము నదయచ్చుండి నశించినవి. ప్రస్తుతము మన మాతృభాషలో దైనిక పత్రికలు ఆంధ్రపత్రిక, ఆంధ్రప్రకాశకలు రెండుమాత్రమే. ఈ రెండిటిలోను ఆంధ్రప్రకాశక దేశీయమహాజనసభతోపాటు పుట్టి రాజకీయ వ్యవహారములను చర్చించుచు, అనేక సంవత్సరములు వార్తాపత్రికగా నుండి కొద్దిరోజుల క్రిందటనే దైనికపత్రికయై నది. పూర్వమీ పత్రిక యుద్దేశ్యము లెట్లున్నను, ఇప్పుడు నూతనమాగ్గముల నగలించి 'బ్రాహ్మణాలయందు ద్వేషము గలదై బ్రాహ్మణేతరులను పొగడుచున్నది. ఏకగ్రీవముగా స్వరాజ్యమును కోరవలసిన యిక్కాలంబున వ్యతిరేకాభిప్రాయము లిచ్చు అట్టిపత్రిక చూడకు సెంత ప్రయోజనమో తెలుస్తూ నంతకంటె చుంచి ప్రయోజనము గలదు. ఇక మనపక్షమున వ్యతిరేకాభిప్రాయములు లేక సర్వ విధముల పనిజేయుచున్నది. ఆంధ్రపత్రిక యొక్కటియే. ఈ పత్రికారాజము 1908 సంవత్సరమున బొంబాయిలో స్థాపింపబడి కొలదికాలము క్రిందటనే మదరాసు మాగ్గబడి సంక్షణముగ నర్వహింపబడుచున్నది.

ఈ కాలంబున వార్తాపత్రికలు దొరతనమువారికి జనుల భావములను, జనులకు ప్రభుత్వమువారి చర్యలను తెలుపుచుండును. అది ప్రజల కనేకవిషయములను బోధించును. అది చదువుటచే ప్రజలకు రాజనీతి, విద్యావిషయక ప్రసంగములు సంఘమునందుండు రుచాచార సంస్కరణ పద్ధతులు మొదలగు నవి సుబోధమగుచుండును. పూర్వము ప్రాంసుదేశములోని కలకరము (రివోల్యూషను) దలచుచున్నను, ఇంగ్లండుదేశములోని మంత్రులమార్పులను జూచును. ఇంకను తదితరరాజకీయ విషయముల నాలోచింపును. నీవికన్నిటికిని వార్తాపత్రికలే ముఖ్యకారణము. ఒకదేశముయొక్క ఉచ్చస్థిచర్యలు, వర్తక వ్యాపారములన నష్టభావములు, నూతనముగ కనుగొనిన వస్తువులను, శాస్త్రవిషయములను తెలుపునది వార్తాపత్రికలే. నేయేల మనలేమియైనను కష్టములుండిన వాని తొలగించుటలు చేయునది పత్రికలే, కావున పత్రికలింకను వెలువడ వలసి

యున్నది. అట్టిపత్రికలు దినపత్రికలుండినగాని ప్రజలనుంబుల నంతగా నాకర్షింపజాలవు.

మనకు వార్తాపత్రిక లనేకములు గలవు. వాని యన్నిటి యందును అగ్రస్థానము వహించినది కృష్ణాపత్రిక. ఈ పత్రిక 1902 సంవత్సరమున బయలుదేరినది. వీనికి విద్యాధికులు చాల ప్రోత్సాహ మిచ్చుచుండిరి. ఈ పత్రిక యిప్పుడు దైనిక పత్రికయైన, అధమపక్షమున వారమునకు రెండుసార్లునైనను ప్రకటింపబడిన యెంత బాగుండును. ఈ కార్యమునకు నేనకు నేను రూపకములు వెచ్చించినగాని జరుగజాలదు. ఆంధ్ర సోదరు లందరును ఆంధ్రదేశ మంతటను తిరిగి దేశభక్తులను దేశభాంధవుల నాశ్రయించి చందాలు వసూలు చేయవలెను. ఈ చర్యత్కార్యమునకు ముఖ్యముగా జమీదారుల సహాయము కావలసియున్నది. ఈ పత్రిక దైనికపత్రికయగుట కార్యచర్యజను లందరును ఉత్సాహముతో నడుము కట్టుకొని పనిజేసిన అచిరకాలములోనే కాగలదు. అప్పు డాంధ్ర ప్రకాశక నోరు గట్టువడును. మన వాంఛితము లీడేను.

చెంగల్ల సత్యనారాయణమూర్తి.

III

బహిష్కారములు.

అయ్యో,

ఈ శుద్ధ 18 మంగళవారపు మీ ఆంధ్ర పత్రికలో "జగద్గురువుల శ్రీమఖములు" అను శీర్షిక క్రింద వ్రాసినది చదివితినీ. ఆస్వామి మీకుపంపిన లేఖనలనే దాని తత్త్వము కనిపెట్ట దగియున్నది. మీరును గనిపెట్టి మాత్ముములో వెల్లడించితిరి. అయినను ఇంక కొంత నిజము వెల్లడి చేయుట యవసరము. ఆశీర్వాదల జగద్గురువులని ఒప్పిన పీఠము లెవ్వరో మామీద ఎందులకో బహిష్కార పత్రికను బంపిన తోచును. దానివలన మాకు అపయశస్సు ఉండగా, పీఠస్థు లట్టి అప్రకృష్ట పత్రికలు వ్రాయు వారని వారికి సయితము అప్రతిష్ఠ కలుగును. కాన నిజమును వెల్లడించుచున్నాడను.

ఆలేఖక కల్లగు కల్యాణానందభారతీయను వారు "శ్రీ శృంగేరీవిరూపాక్ష పీఠాధ్యక్షులు" అను. "జగద్గురువు"ను గారు. ఈ వైపున కాకరపర్తిపీఠ మను నొక పీఠము గలదు. ఈ చుద్ధనా పీఠస్థులు సిద్ధిపాండగా, రాజీవయ్య లని పూర్వాశ్రమములో వాడుకగల బోధానంద భారతీ స్వాములవారా పీఠమునకు తానుధికారుల మని బ్రాలు వెదలిరి. వారు కారని కొందరు నిరాకరించి, కొద్దుల కెక్కి పోరాడిరి. ఇప్పటికి సయిత మాపీఠాధిపతు లెవరైనది తీర్మానింప బడలేదు. ఆ బోధానందస్వామి ఒకకాలములో వ్యాధిగ్రస్తులై జీవిత సంశయము కలిగి, తమపీఠమునకు శిష్యునినేర్పవ దలచిరి. ఒకపేరారు ద్రావిడపిల్లకాయ, రాజమహేంద్రవరము కాలేజీలో చదువుచుండగా వెతుకటి స్వరాజ్యగడదెలలో ప్రాముఖ్యములొనికి వచ్చి, కాలేజీనుండి ఉద్యాపితుడై, పోలీసు వారి న జరు లోని కెక్కి యుండెను. ఆ ప్పు డాత ని కాస్వాములవారా శ్రమమునిచ్చికల్యాణానందభారతీ యను నాయముతో శిష్యునిజేసికొనిరి. ఇంతలో తొడేహము సెమ్మ దించుటచే పీఠమున శిష్యున కీయక వారే ఉంచుకొనిరి. బాల స్వామికి ఇచ్చిన సన్యాసమే దట్టబూయెను; పీఠమునందంతర వారసత్వపుహక్కునకలుగలేదు. పీఠస్థు లరసాకమున కాపీఠము సెన్సొరికీచ్చెదరో వారికి హక్కుగను. కాన జగద్గురుత్వపీఠాధ్యక్షత్వము లింతవరకు పిల్లభారతికి చునోరాజ్యములో నుండి నను మనరాజ్యములో లభించలేదు.

ఇంక మా "బహిష్కార" నిమిత్తములను జెప్పెద. ఈవైపునొకరు శ్రీశాంకరసిద్ధాంతము అసత్విద్వాంతమని వ్యతిరేకముగా గ్రంథములు వ్రాయుచుండిరి. వానిని ఖండించుచు మల్లాది రామకృష్ణసోమ యాజులు గారు ఒకగ్రంథమును వ్రాసిరి. కల్యాణానంద భారతీయము ఆవ్యతిరేకికి ప్రతిఘటించువారె గాన ఆగ్రంథము చాలదని పోచెనో, తాను దానిని మించియుండు వేరొక ఖండన గ్రంథమును వ్రాయవలసియుండె- ఇది సుశబ్దము గలవాడు వెళ్లుత్రోవ. దీనినివదలి, సుప్రసిద్ధులైన పండితులమీదికి దండెత్తిన తనకు ప్రసిద్ధివచ్చునయేమో, అబలభారతి, సోమయాజుల గారి మీదికి భజమెత్తి, తిట్లుమామణలతో కొంత తెనుగుతో నుకొంత సంస్కృతముతోన, ఆయనగ్రంథముమీద 'అహంకారధ్వంసిని' యను నొకపుస్తకమును వ్రాసెను. దానికి సోమయాజులు గారు ఆత్మికుల రూపణములకు నందనముల జెప్పి శాస్త్రాగ్రమునకు సమాధానమును వ్రాసిరి. దానికి స్వామి తిరిగి పూర్వపు ధోరణిగా మతియుక గ్రంథమును వ్రాసిరి. ఈవార

ము సోమయాజులుగారిని "గురుధిక్కార పూర్వ కాసత్విద్వాంత ప్రతిపాదన దోషమూపితుడుగను, పతితుడుగను, ప్రాయశ్చిత్తార్హుడుగను, తుదకు బహిష్కారపాత్రుడుగను జేసెను. పూర్వపక్షముల స్వభావమును చివరకు జెప్పెద.

ఇంక నానంగతి. ఈచుద్ధ శ్రీవామదేవానంద స్వాములను సెకరిక్కడికివచ్చిరి. వారిచే నాశాంకరమత ప్రతిపక్షతో వాక్యాధ్యయనకై కొందరు సభ జేయించిరి. నేను ను నాడ వెల్లితిని. వాక్యాధ్యయన జరగలేదు. ఆ స్వాములవారు నలుగురు వచ్చిరిని శాంకరమతమును గురించి ఉపన్యసించి వెల్లిపోయిరి. ఆ కాలములో వారు ప్రసక్తానుప్రసక్తముగా వై వాదములో సోమయాజులుగారు వ్రాసినదే నీరీగానున్నట్లు న్నదో అనిరి. దానికి నేనుగాని సుతియుకరు గాని వారితో ఏకీభవించినామని గాని లేదనిగాని ఎవ రభిప్రాయమును జెప్ప సందర్భము రాలేదు. మరియు జెప్పనులేదు. తర్వాత, ఎట్లనో, 'అభినవ సరస్వతి' లో ఆ సభలో నాస్వాములవారు సోమయాజులగారి గ్రంథములు సమంజసములని ఉపన్యసించినట్లును, నేనును మతికొందఱును వారితో నేకీభవించినట్లును వ్రాసి యిరుగు రసీదుతో నా కొక రిజిస్టరీ కి త్రరమును పంపెను. దానికి నేను గౌరవముగానే, ఆయనకు తిరిగి వ్రాయుటకు నిరవకాశముగా, జరిగినదంతయు జవాబు వ్రాసితిని. అంతట వదలక, యేమేమో వ్రాయుచు, తన గ్రంథములమీద నా అభిప్రాయమును తెలియజేయుచుని మూడుదినముల వాయిదా వేసి రెండవ రిజిస్టరీ ఉత్తరమునిచ్చెను. ఇంక ప్రత్యుత్తరములు కూడవని ఎంచి, జవాబు వ్రాయక, ఇచ్చటనున్న ఆ బాలస్వామి మిత్రునికి ఆ యుత్తరపు ధోరణిని జూపి దానికి నేను ప్రత్యుత్తర మియ్యను; నా అభిప్రాయము నిచ్చు విషయములో నేను ఆయన గ్రంథములను జూడలేదు. సోమయాజులుగారు తాము వ్రాసినది కొంత ఒకసారిచదివి వినిపించిరి. కావలెనంటె ఆస్వామి ఇక్కడికివచ్చినప్పుడు కలసిఉ భయుల గ్రంథములను వెట్టుకొనిచూచి నాఅభిప్రాయమును జెప్పెదనని చెప్పితిని. ఆయన నేను చెప్పినది ఆస్వామికి వ్రాసెనట. కాని మీదట ఆస్వామి వెనుకకంటె ముదురు పాకముతో, సోమయాజులగారియందు అధిక్షేపించిన దోషమును నాయందును ఆలోపించుచు, నన్ను 'క్షమాపణ' జెప్పచుని 'శాసించుదు' మని వ్రాయుచు మూడవ రిజిస్టరీ ఉత్తరమును బంపెను. ఈ క్షుత్తస్వామితో నేనుని త్రోసివేసికొని, ఏమివ్రాయక ఉత్తరమును బుట్టవాఖులు చేసితిని. తర్వాత, నా తూష్టిభావము గంగ వెట్టు లెత్తించినది కాబోలు. ఆస్వామి 'మృతకేళిక' మట్లు మానముద్రను ధరించిన పట్టాభిరామ శాస్త్రులుగారితో పాటు నేనును మానముద్ర ధరించినట్లు నన్ను వర్ణించుచు, మీకుపంపిన "దోషభూయిష్టమైన" అచ్చు లేఖ నొకదానిని నాకు బంపి బందరు మున్నగుచోట్లకును పంపెను. దీనిని గుయి తము నేను లెక్కజేయక యుంటిని. స్వామియొక్క కడపటి రెండు ఉత్తరములకు చెప్పినట్లే ఉంటిని. తర్వాత అచ్చు లేఖతో, పట్టిటాగినను కదలకపోతిని. అంతటితోవదలిపోవునని తలచితిని. వదలక మీపత్రికద్వారా ఆలేఖను ప్రకటించి మాకేమో హాని జేయవలెనని, స్వామి, వైప్రయశ్చ్యము జేసెను. దానికి మీరు వ్రాసినది సంప్రదాయసిద్ధమైన ప్రతీకారము. కాని "బాలస్వామి" కంత గ్రహింపు ఉలగుటదుగ్ధము.

మీరు వ్రాసినదానిలో "స్వాముల వారంతటి అతిరథుల" మని మమ్ము నుడిచిరి. మీరు పారపడితిగనుటకు నన్ను త్తమించ గోరెద. సోమయాజులు గారు లబ్ధ ప్రతిష్ఠులైన పండితులు. పదిరోజులక్రిందట, బాలస్వామి వ్రాసిన అహంకార ధ్వంసినిగూడ తెప్పించివారు గురుముల గ్రంథములను చదివితినీ. ఆగ్రంథములే బాలస్వామికుంటె సోమయాజులుగారు రెక్కవ పండితులని చెప్పెను. అహంకార ధ్వంసినిలో కడపటి (6) వ పూర్వపక్షము తప్పు, తక్కినవి వ్యవస్థయై భాష్యాది గ్రంథములను నాలుగుమూలల జూచిన సంప్రదాయజ్ఞుడును ప్రామాణీకుడును జేయలేగినవి కావు. కడపటిదైనను అభిప్రాయ భేదము క్రింద పర్యవసితమగును. విద్యలోపాటి ఇట్టిని.

జంధ్యాల గౌరీనాథ శాస్త్రి.

వివంతులగు హాడిమిర్ అబ్దుల్ అలిగారి:—శంభా పూరు తహశీల్ దారుగ నుండి తమ పదవిని చాలించిన పిగవ యాపురియం దొక గౌరవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగా నుండిన హాడిమిర్ అబ్దుల్ అలిగారికి యీనెల 12-వ తేదీ ఉదయము కొంచెము ఆస్వస్తత గలిగి ఆనాడే 11 గంటలకు స్వర్గస్థులయ రని తెలుపుటకు చింతిలు చున్నాము. మీరు యీ పుస్తకమును మహమ్మదీయనాయకులలో సెక్కురుగ నుండిరి.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీస్తవాలయము మూలంబు:—ఈ ఆలయపు బాల యోధులు రాజపుత్ర కనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు ఆలయ ప్రాకారమున నొక ప్రదర్శనమును జరుపుదురు.

తోటవిందు:—సర్. బెన్ నార్డుహంటరు, దివాన్ బహదూరు ఎం. ఏ. పార్థసారథియ్యంగార్ల గౌరవాధ్యక్షుల యొక్క నెల 19 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5½ గంటలకు రాయపేట టాకరుతోటలో నాటుకోటిసెట్లు విందు చేసినది తన తెలియచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా తపాలు:—చెన్నపురి నుండి కొలం బోరును అచ్చటనుండి దక్షిణాఫ్రికాను పంపబడు ఉత్తరములు యొక్క నెల 18 వ తేదీ సాయంకాలము 5-25 నిమిషములకు యానగరమున జనరలు తపాలా కేసునందు కట్టి వేయబడును.

చెన్నపురి ఇమాన్ జిల్లిక్ కమిటివారు:—వేపరి లండను విషయమునందు యానగర ఆధిపత్యము క్రింద నేటి (16-7-17) సాయంకాలము 6½ గంటలకు జరుపబడు సభయందు బంగార దేశ వాస్తవ్యులగు రివరెండు బి. సి. సర్కారు ఎం. ఏ. గారు ఇంగ్లీషున నొక ఉపన్యాసము చేసెదరు. ఈ నెల 21 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 6½ గంటలకు పరమేశ్వరము స్ట్రెట్స్ నుండి సమావేశమున ముగియక ఉపన్యాసము నొసగెదరు.

చెన్నపురాండ్రసభ:—విజయదశమి మహా తీర్థ సమయమందు విద్యాశాఖ పక్షమున మరియెండు బహుమానము లొసంగబడును:—హిందూదేశమందలి ప్రతి పరిశ్రమను గూర్చి సవిమర్శముగ వ్రాయబడు తెలుగు వ్యాసములలో ప్రశస్త మగుదానికి ఒక నేతాభిమాని గారు 3 సవరణల బంగారు పతకమును బహుమానముగా సొంతగెదరు. వ్యాస మించుమించు 50 పూజ్యకావ్యపు పుట లుండవలెను. ఈ బహుమానమునకు సమర్థు లందఱును పోటీ చేయవచ్చును. ఎట్లానైనా దహిరంతము ననుసరించి కృష్ణుని శీలమును సవిమర్శముగ నిరూపించు తెలుగు వ్యాసములలో నగ్రగణ్య మగుదానికి బి. ఎస్. గుప్తగారు 25 రూపాయలు నెల గల తెలుగు గ్రంథములను (వ్యాసరచయిత కోరెడి గ్రంథములను) బహుమానముగా నొసంగెదరు. వ్యాస మించుమించు 80 పూజ్యకావ్యపు పుట లుండవలెను. ఈ బహుమానమునకు వృత్తికళాశాలల సమేతము అన్ని కళాశాలల విద్యార్థులును పోటీ చేయవచ్చును. ఇదిగతకు ప్రకటించబడిన 4 బహుమానముల విషయమున నిర్ణయించిన నిబంధనలే ఈ బహుమానముల విషయమున కూడ వర్తిండును. విజయదశమి బహుమానములకు పోటీ చేయువారి గ్రంథము లన్నియు వచ్చెడి అక్టోబరు నెల 10-వ తేదీ బోపల విద్యాశాఖ కార్యదర్శి గారికి చేరునట్లు పంపబడవలెను. దిక్కిన విషయములు తెలిసికొనఁగోరువాడు, విద్యాశాఖ కార్యదర్శిగారికి, చెన్నపురాండ్రసభ, 14, బ్రావేయి మద్రాసు — అని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

బిసెంటునిధి:—ఇదివరకు తెలుపబడిన మొత్తము 19501-10-8 సి. అరతున గారు 200-0-0, వి. సుబ్బారావు గారు బి. ఏ. బి. ఎల్. రాజయ్య 25-0-0, వి. అయ్యల శింగంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. రాజయ్య 25-0-0, వెల్లురు చందాలు 25-0-0 బి. వెంకట్రామయ్య గారు- ప్రొద్దుటూరు 20-0-0 టి. నరసింహారావు గారు బి. ఏ. బి. ఎల్. రాజయ్య, మొదటివాయిదా- 15-0-0 సి. ఎల్. నరసింహా చారిగారు బి. ఏ. ప్రొద్దుటూరు 10-0-0 వి. ఎల్. నరసింహమూర్తిగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. రాజయ్య 10-0-0 బి. శ్రీనివాసరావు గారు బి. ఏ. స్తీడరు ప్రొద్దుటూరు- 5-0-0 సి. బి. పద్మనాభంగారు, మైలాపూరు 5-0-0, వై. నారాయణస్వామిగారి స్వామికనూజము 5-0-0 ఎస్. నేంకట్రామయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. రాజయ్య 5-0-0, సి. సుందరవరావుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. (మొదటి వాయిదా) 5-0-0, ఏ. ముఖ్యప్రాణరావు గారు బి. ఏ. బి. ఎల్. రాజయ్య 5-0-0, కే. సుబ్బరాజుగారు రాజయ్య 5-0-0, పండిరి వీరన్న గారు, వర్తకులు, రాజయ్య 5-0-0,

పత్రికావ్యాపారగారు 5-0-0 మద్దిసుబ్బారావుగారు 5-0-0 బి. రామచంద్రరావుగారు ఎం. ఏ. 5-0-0 కే. శ్రీనివాసులుగారు 3-0-0 అరవతివారాయణగారు 3-0-0 రాజాగారు 3-0-0 ఆర్. మాదేశ్వరరావుగారు 2-0-0 మాదపల్లి వేంకట్రామయ్య గారు వర్తకులు 2-0-0 కనికొండల వేంకటరావుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. 2-0-0 దాసరి బసవరాజుగారు వర్తకులు 2-0-0 మావాని బుల్లయ్య గారు 2-0-0, బి. రంగాచార్యులు గారు స్తీడరు ప్రొద్దుటూరు 1-0-0, ఇతర చందాలును కలసి మొత్తము రు 20287-7-8 లు నేటివరకు చేరినదని కార్యదర్శి ఏ. రంగనాథంగారు మాకువ్రాసిరి.

హోమామురాలు

చెన్నపురి జమీందారులు.
హోమామురాలుగూర్చి చెన్నపురి జమీందారులకు లేని భావమును వారి కార్యోపనిధిని వారిలో చాలమంది కలసి ప్రకటించిరి. గాని వారు స్వపరిపాలనము నానించుచు అందుల కనుకూలంగా నున్నట్లు మరల సంగీకరించిరి. స్వపరిపాలనము కొరకు న్యాయ శాసనానుకూలముగు విధానము ననుసరింపవలెనని. ఏది న్యాయశాసనానుకూలములో ఏ వి కా వో వారు నిర్ణయించలేదు. అది సులభ సాధ్యము గాదు. దీనిని గురించి ఎవరి ఆభిప్రాయము వారినిగా నున్నది. దొర తనమువారి యుత్తరువులలో గూడ నిది స్పష్టపరుపబడి యుండలేదు. అట్లు నిర్ధారణచేయబడకుండేనో రాజకీయ విషయములను గూర్చి వ్రాయువారు నుపన్యసించువారును చాల విషయస్థితియందుండురు. చాలమంది బిసెంటుమ్యగారి సెరుగనివారును ఆమె నిష్పంధావాసవిషయమున సంత శ్రద్ధ పుచ్చుకొననివారును గూడ ఇందువలన ప్రజల స్వాతంత్ర్యము నకు భంగము కలిగినదను విషయమును గ్రహించి యున్నారు. మానవత్వపు దావాలో నేది మానవత్వమగునో ఏది కాదో నిర్ణయించుట యిచ్చున న్యాయస్థానాధిపతి యభిప్రాయమును బట్టియే తీర్పు చెప్పబడుచున్నది. గాని నిందితునకు న్యాయస్థానమున వాదించుట కవకాశము కలదు. న్యాయాధియో రాజద్రోహపు కేసును చెన్నపురి హైకోర్టు వారు విచారణ చేసినపుడు ఒక న్యాయమూర్తి రాజద్రోహము కలదని యభిప్రాయపడినను తక్కినవారు లేదని యభిప్రాయపడుట తటస్థించినది. కాన నాడేపరులగు జమీందారులు గూడ స్వపరిపాలనము నానించుచుండుటచే నేది శాసనానుకూలముగు నాందోళనమగునో వీరు నిర్ధారణ చేయదగునని ఇండియన్ క్రానికల్ పత్రిక వ్రాసినది.

బెజవాడ వార్తలు.

దుఃఖకరమైన వార్త
బెజవాడ, జూలై 12—పుయ్యూరు రాజాగారు రాజీనామము వారితో సహా కొద్దిరోజులక్రిందట నూజిడు వదలి పుయ్యూరు గ్రామమునకు వేంచేసిరి. ఆదట రాజాగారి పెద్దదాసి కలరావలన చనిపోవుటచే నచటనుండి బెజవాడ మకామునకు దయచేసిరి. ఇచ్చటకు వచ్చినపిమ్మట రాజాగారికి కలరాతగిలి నిన్నటిరాత్రి ఎనిమిదిగంటలకు స్వస్థులై రాలయ్యెనని వ్రాయుటకెంతయు విచారమగుచున్నది. నూజిడు ముగ తమకు స్వాధీనమైన పుయ్యూరులో కొన్ని దినములు నుఖముగ కాలమును గడపవలయునని రాజాగారికి కలిగినకోరిక కలన పుయ్యూరుకు ప్రయాణమైరి. అట్టి సుఖమునకు బదులుగా ఈ విపత్తు కలుగుట బహుసంతాపకరము. రాజాగారు గర్భిణిగా నుండిన వివాహకలన విశేష చింత కలుగుచున్నది. మూడునెలలముగల ప్రియుముగల బాలని వదలిరాజాగారు నివేశిరి. దుఃఖసమద్రుమ్మలో మునిగియున్న రాజాగారికిని బంధువర్గమునకును సర్వేశ్వరుడు మనశ్శాంతి నొసగుగాల.

(ఒక విలేఖరి)

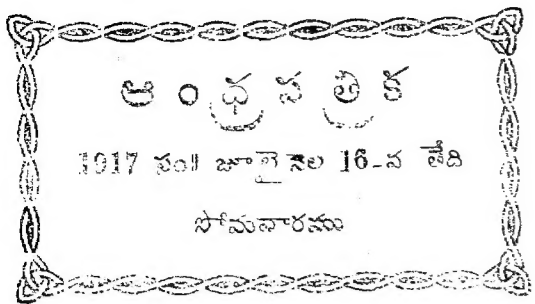
ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర పండితులు:—వీరుప్రతి గ్రామమునకును హోయి హిందూమతమునుగూర్చియు, సనాతన ధర్మమునుగూర్చియు బోధించుచు సర్వాభిముఖమున హిందూ యుసి సంఘమును నొక సంఘమును స్థాపించిరి. సర్వాభిముఖము ప్రతి ఆదివారమునాడును తమ తమ వృత్తులను మారి ఒకవో గూడి మతవిషయములపై న్యాయముల మూలమునను, వైతత్వవైచింతనము మూలమునను, సగవద్ధిక్తిమూలమునను కాలక్షేపము చేయుటకు తీర్మానించుకొనుట సంతోషకరము. ఉమామహేశ్వర పండితు లీరీతి స్వయంభూతివృత్తికి ప్రయత్నపడుట స్వభాత్మభివృద్ధికిని సహాయకరము. ఇట్టి మహామహుల నేకులు బయలుదేరుట దేశమునకు భాగ్యదాయకమగును.

యుద్ధ ప్రవచనము

బొంబాయి పాగాకు వర్తకులు కర్జునకంపెనీ వారు	
తైముస్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రతిక కిటుల (వ్రాసిరి).	
జార్జిచక్రవర్తిపుట్టుక (ఇంగ్లండు)	1865
పట్టాభిషేకము	1910
రాజ్యకాలము	7
ప్రస్తుతవయసు	52
	3834
వెసిడెంటు విల్సన్ గారి పుట్టుక (అమెరికా)	1856
వెసిడెంటుపదవి	1912
అధికార కాలము	5
ప్రస్తుతవయసు	61
	3834
వెసిడెంటుపయిస్కెరుగారి పుట్టుక (ఫ్రాన్సు)	1860
పదవి	1918
అధికార కాలము	4
వయసు	57
	3834
ఇటలీ రాజపుట్టుక (ఇటలీ)	1869
పట్టాభిషేకము	1900
అధికార కాలము	17
వయసు	48
	3834
జారుపుట్టుక (రష్యా)	1868
పట్టాభిషేకము	1894
రాజ్యకాలము	23
వయసు	49
	3834
మికాడోపుట్టుక (జపాను)	1879
పట్టాభిషేకము	1912
రాజ్యకాలము	5
వయసు	38
	3834
రాజపుట్టుక (సెర్బియా)	1844
పట్టాభిషేకము	1903
రాజ్యకాలము	14
వయసు	76
	3834
రాజపుట్టుక (మాంటెనీగ్రో)	1841
పట్టాభిషేకము	1910
రాజ్యకాలము	7
వయసు	76
	3834

ఈ 9 కేశముల అధిపతుల మొత్తములను గూడ 3834 వ సంఖ్యయే తేలికది. దీనిని 2వ భాగించిన 1917 తేలును. గాన యుద్ధ విశలేశ్వరున ముగియు నలదని తేలుచున్నది. రెండుచే నేల భాగింప వలెనని ఇరుకీడులు పోరుచుండెను గాన నట్లు చేయవలసి యుండును.

బొంబాయి వర్తకుల సభ గతవారము రెండు సభలు జరిగెను. వాని కార్యక్రమము హిందూదేశ మందలి వర్తకు లండన్ దృష్టి నొకర్చించెను. సంఘచ్ఛముల ననుసరించియే కొంతకాలము క్రిందట బొంబాయి దొరతనము వారి విద్యాపద్ధతిని గూర్చియు, వెంటింటుప్రభువుగారి ఉపన్యాసమును గూర్చియు, బిసెంటుగారి నిష్పంధావాస విషయము గూర్చియు తమయదవ్యుత్తిని తెలుపుట కొకసభ జేయవలయునని సంఘమువారును, సంఘాధ్యక్షుడు మామూలమోహన దాసు రాష్ట్రా గారికిని మరికొందఱుసభ్యులకును ఆసంగతిరుచింపకపోయెను. అందుచేయనన్వారతజాతీయ మహావీర్యస్థాయి సంఘములు కలసి సమావేశమైన పిమ్మట వచ్చు సంగతులు జూచువరకు తాళవలెనని వారాలోచించిరి. ఈలోననే సభ జరుప వలెననుటచే క్రిందటి బుధవారమునాడు సభ జరిగెను. బొంబాయి దొరతనము వారి విద్యాపద్ధతినిగూర్చి విశేషముగ చర్చజరిగి తుదకు అసమ్యతి నూచించుచు నొకతీర్మానము చేయబడెను. తెక్కిన సంగతుల విచారించుటకు మరుచటిదినము సభజరిగెను. వానిని గూర్చియు తీర్మానము లనెటలచే సంగీకృతమయ్యెను. ఈతీర్మానముల వాయావిషయ సంబంధులకు తెలుపుట మపపాదనము రాగా సంతతితో రాండ గారు సభ నాటివేసి తనయధ్యక్షక పదవిని విడచెదనని తెలియజేసిరి. అని తెలియ వచ్చుచున్నది.

స్వపరిపాలనా విధాన నిచారణ సంఘము

ఈ సంఘమును ఈ క్రింది విధమున ప్రతిష్ఠించుచున్నాము. ఏతత్సంఘము ప్రతిష్ఠాపనా సాధ్యమైతే, అట్టి సందర్భములలో, విచారణసంఘము లనుకూల భారతీయులకు విచారణసంఘము సహజము. ఇట్టి విచారణ సంఘము, ఆర్థిక విచారణ సంఘము, కృషి విచారణ సంఘము, విచారణ సంఘము, ఇన్వెంటరీ విచారణ సంఘము, ఇన్వెంటరీ విచారణ సంఘము, పారిశ్రామిక పరిశోధన సంఘము యొక్క సహకారములను ప్రభుత్వమువారి చే నెలకొల్పబడి, ఏదైనా భరించుటకై ప్రజలద్రవ్య ములను పరిరక్షించుటకు ఫలము భారతీయుల కనుభవకై వేద్యమే. ఈ సంఘములచే ప్రచురించబడిన నివేదికములు మోయరాని గ్రంథసంపుట ములై, సంగ్రామ సమయమున కాగితమునకు కరవధికమగుచున్న దినములలో యవసరస్వయం కారణములై, ప్రజావాంఛలను తృప్తిపరుపలేక ప్రజలకు విపాదకారణములై, దనరారుచున్నవి. ఏదైనా గలుగు లాభము లగుండె యిదివరకుండిన కొలదిసాకార్యములుగూడ బోవునేమో యని భీతి పాడముచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, తిరిగి వేరొక సంఘ మును స్వపరిపాలనాశయములను విచారించుటకు ప్రతిష్ఠించుటచే గలుగబోవు లాభమును గూర్చి మాకంత విశ్వాసములేదు. ఐతే సమ స్వయం పరిష్కరించుటకై ప్రభుత్వమువారి రెడ్డి జోక్యమును గలిగించుకొనక, ఐతే ప్రజలందరు సమావేశమయి తమలోదామే పరిష్కరించి కొనుటకు స్వాతంత్ర్య మొసగినను, యీసమావేశము జయప్రదము గాజాలదని రాజ్యాంగ వేత్తలు వాదించుచున్నారు. అట్టితే హిందూదేశ ప్రభుత్వ సమస్య, విచారణసంఘ ప్రతిష్ఠాపనముచే తృప్తికరముగ నిర్వహించబడునని యాహించుట కవకాశము విశేషముగ గాన్పించును. ఇట్టిసంఘము ను నెలకొల్పుటకు ఆలోచన జరుగుచున్నదని తెలుసుకొని యిండియాపత్రికా విలేజుకుడు లండనునగరమునుండి వ్రాసిన లేఖయొక్క సారాంశ మిక్రింది తీరున నున్నది. “ఈ విషయమున పరిష్కార మాలసింపబడదు గాన దీనినిగూర్చి వివరించుట సముచితము. హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు పార్లమెంటు ప్రభువుల, ప్రజలసభలలోని సభ్యులతో గూడిన సంయోగ సంఘము నేర్పడువడగనని కొందరు ఛేబల్లేను గారికి సలహానొసంగిరి. ఇదివరకంపెన వివిధ సంస్కరణ విధానములను చర్చించి పార్లమెంటు వారికి తెలుపుటయే ఈ సంఘము వారి పని. హిందూదేశ స్వపరిపాలనమున భారతీయుల కధిక స్వాతంత్ర్యముల నొసంగుట చాల విషమమగు విషయము గాన, శాస్త్రబద్ధవిధానమునందు సంపూర్ణానుభవము గల పార్లమెంటు సభ్యులే అందుల కర్హులు. ఇరుసభల సభ్యులను కలసి శాంతముతో నాలోచించి భారతీయులారా తమ కోరుచున్న విషయములను పరిష్కరింప వలెను. కాంగ్రెసు మొస్లిములీగులవలన నియోజితలగు భారత

నాయకు లాంగ్లే దేశమునకు రానున్నారగాన భారతీయాభిప్రాయమును స్పష్టపఱుప గలుగుదురు. అటు పంపబడెను భారత ప్రతినిధులు పార్లమెంటు సంఘముతో నాలోచించుటకు వీలగునటుల సంయోగ భారతసంఘమునా రేర్పాటు చేయవలయునని దొరతనమువారు కోరదగును. దీనిని గూర్చి ఛేబల్లేనుగారు శ్రద్ధతో నాలోచించెదరని నుడివి.”

ఈ లేఖ కిదివరకు విశేష ప్రాముఖ్య మిచ్చుటకు మేము బూనుకొనలేదు. అనేకమగు గాలి వార్తలలో నిదియొకటియే యిది చలచితిమి. కాని ఈ నెల 13 వ తేది తెలుగు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక యీ విషయమై విపులమగు వ్యాఖ్యాన మొనర్చి యుండుటచే, ఈ విషయము, చెప్పియైనను సత్యముండినచో, దేశనాయకు లిందువై విమర్శము గావించుట యవసరమని గాన్పించుచున్నది. తెలుగుపత్రిక హైందవావాయములను గూర్చి చలిచు జల్లక, ఆర్థిక రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యములను భారత దేశమునకు వెంటనే ప్రసాదించుట యవసరమని యిందరకే సూచించియున్నది. అంగవిధాన నిర్మాణమునుగూర్చి యోచించుటకు పార్లమెంటు సభలో నారి తేదిన సభ్యులుందురు గనుక, వారు స్వదేశ రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలనా సహిత చిట్టిసూచన రాజ్యాంగమున గల స్థానమును గూర్చియు, పార్లమెంటుసభకును హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకుండు పరస్పరసంబంధము మొదలగు కఠిన సమస్యల గూర్చియు పరిష్కరింప సామర్థ్యము గలవారై యుండురు. అందుచేత పార్లమెంటు సభ్యులు గల సంఘమే రాజ్యాంగ పరిపాలనా విధానమును నిర్ణయింప సామర్థ్యము గలిగియుండునని తెలుపు పత్రికాభిప్రాయము. హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు ప్రస్తుత స్థితిలో బాధ్యత ఎక్కువగు గలదు గాని అందుకు దగిన యధికారము లేదు. అధికార మంతయు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారి హస్తములలోనే కేంద్రీకృతమయి యున్నది. ఇట్టి పరిస్థితికి కారణభూతులు మాల్లే ప్రభువుగారిని యీ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో అనుద్యోగీయ సభ్యుల నెక్కువగు నియమించుటకు మింట్లో ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించినను, మాల్లేగా రా సలహాను వెడచెవిని బెట్టి, హిందూదేశ రాజ్యాంగముపై పార్లమెంటు మహాసభకు సర్వస్వాతంత్ర్యాధికార మొసగిరి. ఫలిత మేమైనది? ధన విషయమున, మాల్లేగారు నిరంకుశాధికారము నుపయోగించిరి. ఏస్వల్ప సంస్కరణము గావించవలసి వచ్చినను, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు ఇంగ్లండులోని కార్యదర్శి తో నాలోచించుటకై యుత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుటతో కాలము వ్యర్థమై, దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్న జనుల యాశయములను తృప్తి పరుప నిచ్చు యున్నను, అవకాశము లేక మెలగుచున్నారు. అందుచేత పార్లమెంటు సభవారు హిందూదేశ ప్రభుత్వాధికార మెక్కువగు జేయవలయునని తెలుపుపత్రిక గోరుచున్నది. కాని భారతీయులకు ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనమునకు బాధ్యులైన గాని, ప్రభుత్వాధికారమును హెచ్చుగావించి లాభములేదు. కార్యదర్శిగారి ప్రభుత్వపు నిరంకుశమును హిందూదేశ ప్రభుత్వమున కొనగలుచే గలుగబోవుమార్పు లేదు. శాసన నిర్మాణ సభ్యులు పరిపాలనా విధానమును నడుపగల శక్తి గలిగినపుడు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు స్వాతంత్ర్యాధికార మొసగిన ప్రజలకు శ్రేయస్కరము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు హిందూదేశ ప్రభుత్వపు శాఖలుగనున్నవి గాని, ఏదీక స్వతంత్రాధికారము యతిస్వల్పము. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల నిస్స

హాయస్థితిని గౌరవనీయులగు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు దిక్పదస్వము గావించియున్నారు. ఈ కారణములచే, రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును నెలకొల్పక తప్పదని తెలుపుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. మాల్లే ప్రభువు గారి సంస్కరణ విధానము పూర్తిగ మార్పు జెందవలయును. అది ప్రజలకెట్టి సంతృప్తిని గొలుపలేదు. “విశేష తీవ్రభేదాభిప్రాయము లున్నటుల బయటకు జూపటినను, జాగరూకతతో బంధించినయెడల హైందవ ధీమంతులయం దెల్లను వాదాపుగ ఏకవాంఛయే ప్రాబల్యము వహించినదని స్పష్టపడగల”దని తెలుపుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ సత్యమును ఆంగ్లో హైందవ పత్రికయొనను తెలుపుపత్రిక గనుగొనినందుకు అభినందించుచున్నాము. హోమురాలు వాదలయినను, తదితరులయినను, ఎల్లరును స్వపరిపాలనాశయ పాతబన్ధులగుచున్నారు. ఏరెల్ల రవలంబించు పద్ధతులను సక్రమపద్ధతులే. అందుచే విభేదములను గోరంతలు కొండెంతుల చేయువారు దేశహితముగోరువారు కారు. పార్లమెంటుసభలో, ప్రభువుల సభ్యులలో నుండియు, ప్రజాసభ్యులలో నుండియు నేర్పరుపబడు విచారణసంఘమువారు, దేశీయ మహాజనసభ, హోమరాలు సమితులు, మహమ్మదీయ సభ మొదలగు రాజకీయ సంఘముల ప్రతినిధు లిచ్చు సాక్ష్యమును విచారించెదరనియు, ఎవరయినను భారము వహించినచో యరాజకుల ప్రతినిధు లిచ్చు సాక్ష్యమును నైతము విచారించెదరనియు తెలుపుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. అటులే హిందూదేశ ప్రభుత్వము, స్వదేశ రాష్ట్రములు, వక్రసంఘములు మొదలగు వారి సాక్ష్యముగూడ దీసికొనబడును. ఐతే సభ్యులందువలెనే భారతీయులలో నన్ని పక్షములవారికిని ప్రాతినిధ్య మొసగబడును. విచారణసంఘము వారి నివేదికము ననుసరించి యొక చిత్తుచట్టము తయారు జేయబడి, పార్లమెంటులో విమర్శింప బడిన పిమ్మట, శాసనమగును. ఈ పనిని వెంటనే ప్రారంభించుట యవసరమని తెలుపుపత్రిక అభిప్రాయపడుచున్నది. సంగ్రామ కారణముచే వీలు లేదందులేమో? “ప్రయోజన విరహితమయిన, డార్జినిస్సు, మెసపోటేమియా విచారణసంఘ నివేదిక సారాంశములను గూర్చి విమర్శించుటకును, ఐతే సమస్యను నిర్ణయించుటకును బూనుకొనిన పార్లమెంటు సభ, హిందూదేశము నంతను సంఘనలము గావించుచు యత్యవసర మగు హైందవ రాజకీయ పరిణామ విషయమును పరిష్కరించుట కేమాత్రమును వెనుదియరా”దని తెలుపుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వై నుదహరించిన విచారణ సంఘ నిర్మాణ మెప్పుడు జరిగినను వెన్నెంటనే భారతీయులు తమ జాతీయవాంఛలను విస్మయముగను సహేతుకముగను ఆంగ్ల ప్రజలకును పార్లమెంటు ప్రభుత్వమునకును నివేదించుట యవసరము. హైందవ సమస్యను దెలిసికొనుటకు ఆంగ్ల ప్రజ లాయత్తులయి యున్నారు. అట్టి శుభసమయమును వృథాగావించుట పురుషధర్మము గాదు.

విపాదకరమగు వృత్తాంతము

దొరతనమువారి కళాశాలల నివేదికముల జూచిన, ప్రస్తుత విద్యావిధానమువలన మన విద్యార్థులు పడు కడగండ్లు కనులగట్టినటుల జూపట్టును. ప్రతివత్సరమును ఎంతమంది పరీక్షలలో జయము గాంచజాలక, ధనము వ్యయపడి, శరీర మానసిక శక్తులు వ్యర్థములై యెందుకును కొరగానక, జీవితమున నిరాశ జెందుచున్నారు గారు?

వీరల జీవితము రానురాను దుర్భరమగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయమువారిచ్చు పరీక్షాబిరుద ము లభింపకపోయినచో, నట్టివారికి గౌరవములేదు. ఏవృత్తియందును జేరి జీవనయాత్రను గౌరవ ముగ జరుపుకొనుటకు అర్హులైదు. రాజము హేంద్రవర కళాశాలయందు 1916 వ సంవత్సర మున ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు నూటకదిరెండు మంది విద్యార్థులు పోగా, అందు 15 మంది మాత్రము జయముగాంచిరి. తప్పినవారిలో 15 గురు నొక్క ఆంగ్లభాషలో మాత్రమే దప్పిరట. బి. ఏ పరీక్షలో 75 మందికి 11 గురే పూర్తి విజయ మొందిరి. కుంభకోణము కళాశాలలో గూడ 1916 సంవత్సరమున పరీక్షా ఫలితము లీతీరున నేయున్నవి. ఇందుకు కారణము కుంభకోణము కళాశాలాధ్యక్షులగు స్టాఫముగారు వెలిబుచ్చు చూపరీక్షలో నిచ్చు ప్రశ్నల కనుగొనుటకై బాలురుచేయు వృథాశ్రమయే వారలయపజయము నకు కారణమని బాలురపై నిందమోపిరి. డైరెక్టరుగారగు స్టాఫుగారు శబాషుని. కాని రాష్ట్ర హేంద్రవర కళాశాలాధ్యక్షు లీతీరున వ్రాసిరి. "ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో నిర్ణయిత మగు హాత్యలకు, నాకు సమాధానము దోచకున్నది. నిరుదీనతనము సమానపరిస్థితులలో నూటికి 37 మంది జయముగాంచిరి. ఈ కళాశాలలోని యవ జయములకు విచారణలేక విద్యార్థులను ఇంటర్మీడియేటు తరగతిలోనికి దీసికొనినారని కారణముగ జెప్పుటకు సాధ్యపడదు. చక్కని గ్రంథముల నిర్ణయించి, అందునుండి స్పష్టమగు ప్రశ్నల నడిగినచో, ఈ సందిగ్ధావస్థ మారి విద్యార్థులు సౌఖ్యమును గాంచెదరు." సహజముగ నిట్టి సమాధానము స్టాఫుగారికి రుచింపక పోవుటలో నాశ్చర్య మెక్కియును లేదు. పరీక్షలు జూడములవలె నున్నవి. బాలురు పఠించు గ్రంథముల సంఖ్య పెరిగిపోవుచున్నది. వాటిపై నిచ్చు ప్రశ్నలను అన్ని గ్రంథములనుండియు ప్రాముఖ్యము ననుసరించి యడుగక, పరీక్షాధికారులు సాధారణముగ బాలురు చదువక వదలి వేయు మారు మూలలనుండి ప్రశ్నల నిచ్చుచుండుట యాచారమయినది. ఆ ప్రశ్నలయినను క్లిష్టభూయిష్టములై సుకరముగ చెలిసికొనుటకు పిలువేనినై యుండును. పరీక్షాధికారులు విశేష భాగము చెన్నపురి కళాశాలలయందుండువారగుటచే, విద్యార్థులు సహజముగ వీరిముఖతః వచ్చేకి విశేషాంశముల కొరకై ఎదురుసూచుచుండుటయు సహజమే. పరీక్షలు విద్యార్థుల జ్ఞానాభివృద్ధిని పరీక్షించుటకన్నను, వారి నెటులయినను తప్పించుటకు మార్గములుగ బయ్యించుచున్నవి. లేకబోయినచో, రాష్ట్రహేంద్రవర కళాశాలాధ్యక్షులు కూర్చోగారు వ్రాసినటుల విద్యార్థులలో వికారముగ సంఖ్య యపజయము గాంచుటకు కారణము గానిపించు. దొరతనమువారి కళాశాలలోని యుపాధ్యాయులు అనర్హులని నుచున సాహసించువారుండరు. విద్యార్థులందరును తెలివిలో వెనుకబడినవారని చెప్పుటకును కారణ ముండదు. పరీక్షాధికారుల నియమించుటలో రాజధానిలోని కళాశాలన్నిటికిని సమానమగు అభిమానమును గనుజుజిన, ప్రస్తుత స్థితి కొంతవరకు మారవచ్చును. అటులగాక, పరీక్షాధికారులను రాజధాని వెలుపలనుండు వారిని నియమించినచో, విద్యార్థులందరికిని లాభనష్టములు సమానముగ నుండును. పరీక్షాధికారు లిప్పుడు తమ కళాశాలలో ప్రశ్నలను బుద్ధిపూర్వకముగ వెలిబుచ్చుచున్నారని మేము తలచుటలేదు. కాని, వారు అనుదినము ముఖ్యమని బోధించు సంశయములందే, వా

రడుగు ప్రశ్నలుండుట సహజము. అట్టి యవకాశము చెన్నపురి వెలుపలి కళాశాలలకు తక్కువగ నున్నది. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో పరీక్షాధికారులెక్కువగ నున్నారు. ఆ కళాశాలలో 1916 వ సంవత్సరమున ఇంటర్మీడియేటు తరగతిలో నూటికి 77 మందియు, బి. ఏ. తరగతిలో 100-కి 63 రుచు జయముగాంచుటలో ఆశ్చర్య మెక్కియును లేదు. ఇట్టిజయము గాంచినందులకు స్టాఫుగారి కళాశాలాధ్యక్షుని అభినందించిరి. ఇతర జిల్లాల విద్యార్థులు కూడ చెన్నపురిలో విద్య నభ్యసించినచో, జయముగాంచుట నిశ్చయముగ నుండునని చెన్నపురి కళాశాలల కధిక సంఖ్యాకులు వచ్చుచున్నారు. అనేకు లీ కళాశాలలో స్థలము లభింపక ఆశాభంగు లగుచున్నారు. ఇట్టి దుస్థితిని బాపి విద్యార్థులకు తరుణోపాయమును జూపించుట విద్యార్థికారుల ముఖ్యధర్మము. తమ ధనమును, వయఃకాలమును వ్యయము జేసియు, తుదకు నిరాశ జెందిన విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగిపోవుచున్నది. వీరు ధన్య లగుటకు మార్గము జాతీయవిద్య నభ్యసించుటయే. భుక్తిముక్తిగూడ జాతీయ విద్యలో నిమిషియున్నవి. జాతీయ కళాశాలలు వీరి నుద్ధరించుటకై యాహ్వానము జేయుచున్నవి. విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలలో అనేకులు ఆంగ్లభాషలో అపజయము గాంచుచున్నారు. విదేశభాషను నేర్చుకొనుట కింత శ్రమ పడవలె, యాశాభంగము జెందవలె? దేశభాషలోనే విద్యనభ్యసించి, జ్ఞానలాభమును బొందిన చాలదా? కూర్చోగారు వ్రాసినటుల యీ వివరిత హాత్యలకు పాల్పడి బాలురభావిదశను అంధకార బాధురము గావించుటే? ఇకనైనను ప్రస్తుతపరీక్షాఫలితములచే గుణపాతము నేర్చుకొని, దేశీయులు తమ బాలుకు జాతీయవిద్యను జెప్పించి, జాతీయకళాశాలల బోపించుట యవసరము. అప్పుడు మనోవ్యధకుగాని, ఆశాభంగములకుగాని తావుండదు. అప్పుడే బలశాలులై, పరీక్షాధ్యయమును వీడి, ఆత్మశౌరవమును గలిగి, భారతమాతను ధన్యరా లిగ జేయగల విద్యార్థు లుద్భవిల్లగలరు. దేశీయు లికనైనను యన్యభాషావ్యామోహమును వీడి, తమ బాలురకు జాతీయవిద్యను గఱపి, జాత్యేన్నత్యమునకు తోడ్పడుదురా?

—:—:—

ప్రజాసామాన్యమునకు గూడ ఇట్టి శంకయే నూడముచున్నది. లోప మెక్కడ నున్నదో కనుగొని, దానిని, నివారింప దొరతనమువారిని గోరుచున్నారము.

—:—:—

మెరచిపేరుయా విచారణ యోగిచేపుట

మెసపోపేమియా దండమాత్రలో లోపము లొనర్చిన వారిని విచారించుటకై న్యాయస్థాన మేర్పడుటకు దొరతనమువారు పూనికొనిఉండిరి. ఇందుకు ఇంగ్లండుదేశములో ననేకులు సమ్మతింపలేదు. కామచునభలో ఆస్పిత్రి మహాశయుడను, కర్ణాటప్రభు గారును, ఇట్టి న్యాయస్థాన మేర్పడుట దేశమునకు గౌరవప్రదము కాజాలదని వాదించిరి. ప్రాత తప్పులను వెదకి, వాటికొరకై ప్రభుత్వ సేవలో ప్రశంసాపాత్రముగ బనీ చేసినవారిని దండింపజూచుట, రాజనీతి గాజాలదని యిదివరకు వ్రాసియుంటిమి. ఏ కారణమునయిన నేమి, యండలకై న్యాయస్థాన మేర్పరచు యోగమును బ్రతిఘ దొరతనమువారు మానిరినీ నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇటుల గావించుట సమంజసముగ నున్నది.

1349 గ నుండి సంఖ్య 1390 వరకును జెరిగినది. కృష్ణాజిల్లాలో 2168 నుండి వ్యాజ్యముల సంఖ్య 1961 వరకు తగ్గుట కొంతవరకు మేలే. గుంటూరు జిల్లాలో 225 సంఖ్యనుండి 146 వరకును తగ్గినది. విశాఖపత్తనమున 889 నుండి 596 కును, నెల్లూరులో 1350 నుండి 1308 కిని తగ్గుగ నున్నది. విశాఖపత్తనమున తగ్గుదలకు కారణము రయితులు సిస్టరులను సకాలమునకు తప్పక చెల్లించుచున్నారని చెప్పబడినది. బొబ్బిలి, పెదమెరంగి సౌధానములలో తగ్గుదలను వారిలోవారే పరిష్కరించికొనుచున్నారని తెలియుచున్నది. వ్యాజ్యములను వేముటకన్న, జప్తుచేయు పద్ధతి నెక్కువగ నవలంబించుచుండుటచే గూడ వ్యాజ్యముల సంఖ్యతగ్గినది. 112 వ శ్లోకుక్రింద మొత్తము మీద జప్తుదరఖాస్తు లెక్కుడయినవి. గుంటూరు జిల్లాలో కర్నూలు, కడప, అనంతపురం జిల్లాలో దరఖాస్తు లసలే లేకుండుట సంతోషకరము. గంజాముజిల్లాలో 1110 నుండి 1842 వరకు హెచ్చినది. విశాఖపత్తనము, కృష్ణా, గోదావరి, నెల్లూరు జిల్లాలలో తగ్గుదల గాన్పించుచున్నది. విశాఖపత్తనములో వైనజెప్పినటుల రయితులు సిస్టరుల సరిగ జెల్లించుటచేతను, బొబ్బిలిసౌధానములో పంచాయతుల మూలమున తగాదాలను పరిష్కరించి కొనుటచేతను, దరఖాస్తుల సంఖ్య తగ్గినది. బొబ్బిలిసౌధానప్రజలు ఆంధ్రదేశమున కీ విషయమై మార్గదర్శకులయినారు. వ్యాజ్యముల సంఖ్యలో ఆంధ్రదేశమున కృష్ణా జిల్లా ఎక్కువ సంఖ్యను జూపుచున్నది. కృష్ణా జిల్లాలో 1961 గంజాము 1391, నెల్లూరు, 1308, గోదావరి 820, ఉత్తర ఆర్కాటు 339, విశాఖపత్తనము 596, గుంటూరు 146, వ్యాజ్యముల సంఖ్యను జూపుచున్నవి. దత్తమండలములలో వ్యాజ్యముల బాధ లేనే లేదు. దరఖాస్తులలో ఆంధ్రదేశమున కృష్ణాజిల్లాలో 2122, ఉత్తర ఆర్కాటు 2658, గంజాము 1842, విశాఖపత్తనము 1614, నెల్లూరు 1307, గోదావరి 901, సంఖ్యను జూపుచున్నది. గుంటూరుజిల్లా, దత్తమండలములలో దరఖాస్తులు లేవు.

ఈ శాసనపు టుపయోగము విషయమై దొరతనమువారిటుల వ్రాయుచున్నారు. "ఈ చట్టపు ఫలితముగ, అధికముగ ప్రవృత్తి గాంచుచున్న వ్యాజ్యముల సంఖ్యను గమనించినచో, చట్టము తృప్తికరముగ బనిజేయుచున్నదా యని దొరతనమువారు శంకించుచున్నారు."

ప్రజాసామాన్యమునకు గూడ ఇట్టి శంకయే నూడముచున్నది. లోప మెక్కడ నున్నదో కనుగొని, దానిని, నివారింప దొరతనమువారిని గోరుచున్నారము.

—:—:—

మెరచిపేరుయా విచారణ యోగిచేపుట

మెసపోపేమియా దండమాత్రలో లోపము లొనర్చిన వారిని విచారించుటకై న్యాయస్థాన మేర్పడుటకు దొరతనమువారు పూనికొనిఉండిరి. ఇందుకు ఇంగ్లండుదేశములో ననేకులు సమ్మతింపలేదు. కామచునభలో ఆస్పిత్రి మహాశయుడను, కర్ణాటప్రభు గారును, ఇట్టి న్యాయస్థాన మేర్పడుట దేశమునకు గౌరవప్రదము కాజాలదని వాదించిరి. ప్రాత తప్పులను వెదకి, వాటికొరకై ప్రభుత్వ సేవలో ప్రశంసాపాత్రముగ బనీ చేసినవారిని దండింపజూచుట, రాజనీతి గాజాలదని యిదివరకు వ్రాసియుంటిమి. ఏ కారణమునయిన నేమి, యండలకై న్యాయస్థాన మేర్పరచు యోగమును బ్రతిఘ దొరతనమువారు మానిరినీ నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇటుల గావించుట సమంజసముగ నున్నది.

విరోధామహాసంగమము

చక్రవర్తిదంపతులను యువరాజుగారును రణరంగమున కేగుట

(౧)
బాహుచక్రవర్తిగారు సేనలకు పంపిన సందేశము - జర్జును ఛాన్సులరు రాజీనామా

(౨)
చీనా ప్రజాప్రభుత్వవాదుల సేన వెకింగును ముట్టడించుట - 8000 వంది పైనికులు లొంగుట

(౩)
పై యి ను లో ఆంధ్ర శ స ము - అల్పాన్నో రాజు గారు

(౪)
భారతీయ రాజకీయ సంస్కరణములు - వివరములు త్వరలో ప్రకటింపబడ నుండుట

కయజరు పట్టువదలుట - ప్రజాస్వామ్య సార్వజనిక నియోజన స్వాతంత్ర్యము

(రైతుకు ఏ జన్మి.)

ఇంగ్లండు

మెనపాటేమియా కమిషను నివేదికము

పార్లమెంటు సభలో చర్చ

చేబల్లెగు గారి ప్రసంగము

లండను జూలై 12:— మెనపాటేమియా నివేదికము

నేను పార్లమెంటు సభయందు చర్చింపబడినది.

“మెనపాటేమియా రిపోర్టు ప్రకారము పైనికోర్కోగుల వై చక్రవర్తిదంపతుల న్యాయసమర్థతము గాదు గావున ఆ రిపోర్టును బట్టి నిలిపివేసిన ఉద్దేశ్యముల వైనిగూడ చర్చింపబడుట కవకాశములేదు. నానాని నిగ్గును గారు పిరికికండ లేని పైనికోర్కోగారిని. ఆంగ్లరాజ్య సీమయందు ముద్రపలియయ్యెను. శత్రువుల నెదుర్చు వలె నను ను తానా పూరితమగు దుడుకుదనము తప్ప వీరియంజేలో పమును గానరాదు. సాక్ష్యమునుబట్టి నిగ్గునుగారిని పదమూడు మెనపాటేమియా సేనానాయకత్వమున నుంచుటగాని జరుపవలసిన దని ఎవ్వరైన నూచించిరా? రిపోర్టులో నే యంతయు పైనికోర్కోగారి వర్తనమున కవకాశము గలిగియున్నది. యాయంతయులను విచారించి యా యుద్ధానికి వర్తనమునుగూర్చి రిపోర్టు సంపాదించిన దని మాత్రము దర్శింపు న్యాయస్థానమువారు నూచించియుండిరి. ఏ పైనికోర్కోగారి విషయమునైన ప్రత్యేకముగ గ్రంథము వడిపించుటకును, నిగ్గునును ఉద్దేశ్యములను గూర్చి ప్రత్యేకముగ రిపోర్టు సంపుటకును కోర్టువారు నేర్పగలిగియున్నారు. కనుక చిట్కలభిముగ నున్నది. వర్తమానమున నూచింపబడిన విధానము అక్రమమని సభవారు తలచిన పైనికొనిలియును ఉద్దేశ్యముల నిరువురును విచారించి సభి కారముగల న్యాయస్థానము నొకదానిని నెలకొల్పి దొరతనమువారు సంస్థించిన” దొరతనమువారి న్యాయవాదియనెను.

“హార్డింజి ప్రభువును, నిగ్గును సేనానియును చహుత్వమై ప్రకాశవంతమగు సేన మొనర్చియున్నా రచవిషయమును చూడరాదు. భారతీయులకు ఇండియా దొరతనమువారు దొరవాదై యుండునట్లు విశేషముగ నవకాశమిచ్చి, ఇంగ్లాండు దొరతనమువారి యెడ వారల కుడువట్టి బాధ్యతను కొంత వరకు తొలగివేసిన” మూలముగారు హెచ్చరించిరి.

చేబల్లెగు గారి ప్రసంగము

కమిషన్ల నివేదికమును పుచ్చుకొని యూరక యుండరాదు. రిపోర్టులో నివేదింపబడినవారిని గూర్చియే న్యాయస్థానము వారు తీర్మానింపదగునను విషయమున అభిప్రాయ వ్యత్యస్త ముండవచ్చును. కాని విషయ మొక న్యాయస్థానము ద్వారా ప్రతిష్ఠాగ్రముగావలెనని సభవారందరే కేరీభవించియున్నారు. సభవా రిట్టి తీర్మాన మొనరించియుండిరి గాన దీని ననుసరించి మరెయింత తీర్మాన మేర్పడిన దని చేబల్లెగు గారును తమ రాజీనామావృత్తాంతము నెరుకవలసి. ప్రచక్రవర్తి లండనునగరమున లేకుండునీ రాధికమంత్రుల స్థానముననుండి యుపాధ్యక్షించి యుండిరి.

“వర్తమానమున హిందూదేశపు భౌగోళితినిగూర్చి చర్చించుచుండు కేంద్రము విచారకరము. ఇండియా దొరతనము వారు నూచించిన రాజకీయ సంస్కరణ మిపుడు సామ్రాజ్య దొరతనమువారి చర్చలో నున్నది. తా మెట్లుభిప్రాయపడిన

దియు వీరచిరకాలమున నె వెలువరింపవచ్చును. కాని యీ విషయమును పైనికొనిలికొని మిత్రత మొనర్పరాదు. నిగ్గును, హార్డింజిగార్ల విషయమున మాండుగు గారిగూర్చి కోరే కేరీభవించుచుండిరి. ఇట్టి ముతులవలన వీరచిరకాలము ప్రజల కాదభావమువచ్చునమై వీరలు చెప్పుకొను విషయములను సాదరమున నాలించి, న్యాయము నొనగగలరు. యధా ప్రారంభ విషయములందే జరలు ప్లాఫ్ నేర్పునపలేదు గాన అధికార మంతయుండి యీ కార్యాలయము వారి వశమైనది.”

బాద్వాదు విషయము.

బాద్వాదు యధా వ్యాపారమును గూర్చి చేబల్లెగు గారి రిపోర్టు:— బాద్వాదును బట్టి దానిని రక్షించుటకు మినా ప్రాప్తముగాక, ఎంతసేన కావలయును అను సభముతో నిగ్గును గారికి తంతివార్త నంపియుండిరి. తమయొద్ద నున్న వైస్రము చాలు నని నిగ్గునుగారు ప్రత్యుత్తర ముంపిరి. కాని బాద్వాదును పట్టి నయంతరమున తురుక్కులు పెద్దపెద్ద సేనలను నానై కేంద్రీకృత మొనర్చిన, డివిజను సేనకొంత గుర్రపునెత్తము కావలయునని గూడ నిగ్గును గారు జవాబిచ్చి యుండిరి. వ్యక్తము సమగ్రముగ పరిశీలించి నిగ్గునుగారు సమర్థులని తలంచి, హార్డింజి బాచాంపును బాద్వాదు నిగ్గునుగారి యభిప్రాయముతో కేరీభవించిరి. నిగ్గునుగారిని బలపరుప ప్రాప్తమైయుండి నుండి రెండు సేనలనుపంప, మంత్రిత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈవైస్రమైన బాద్వాదును పట్టి రక్షించుటకు సరిపోవునాయను ప్రత్యేకము బహులవెడల. బలవలు ప్లాఫ్లన్నియు కలసి, బాద్వాదును పట్టుట కవకాశమున్నదనియు, గాని వైస్రముల బంతుల యావశ్యకమనియు నిశ్చయించినది. మంత్రిత్వ మాతీర్మానమును చర్చించుచుండ హార్డింజి ప్రభువు సుదీర్ఘముడి యొక తల్లిప్రావృతమైనది. బాద్వాదు ఆక్రమణము ప్రాముఖ్యమైనట్లు ఇండియా దొరతనమువారు గూడ నంగీకరించి రనియు, గాని రెండమాసములలోపున మెనపాటేమియాకు రెండుడివిజనుల వైస్రములు చేకవయు ననియు కేంద్రీకృత వార్త యందు వివరింపబడినది. సహాయ సేనలు చేకవయినను, తాను దుబ్బ ప్రదేశమునకంటె బాద్వాదులో నుండిన తనకు విశేష క్షేమముగ నుండునని నిగ్గును సేనాని తలంచెను. మరికొన్ని సేనలు లేకుండ బాద్వాదును పోవుటను ఇండియా దొరతనము వారాక్షేపించిరి. కాని వైస్రవ్యవస్థను బట్టి బాద్వాదు ఆక్రమణము అవశ్యము జరుగవలయునని వీరభిప్రాయపడిరి. రెండు డివిజనుల పదాతులు, గుర్రపునెత్త మొక పూలమును నిగ్గును గారికి సహాయ ముంప మంత్రిత్వము నిశ్చయించెను. నిగ్గునుగారు ముందుకువచ్చిరి. ఆరునెలలపాటు తురుక్కుల కేంద్రీకరణమునుగూర్చి హార్డింజి ప్రభువునకు అసభికారముగు తంతివార్త నంపియుండిరి. వైస్రసంబంధములగు సమాచారములను హిందూదేశమునకు పంపు సభికారము యుద్ధకార్యాలయము వారిదిగాని ఇండియా కార్యాలయము వారిదిగాను తురుక్కు లొక వోటు గుమిగూడి యుండవచ్చునని యాతల్లిప్రావృత భావమై యున్నదిగాన దీనికిని నిగ్గును సేనాని సవంబరు మాసమున ముందుకు సాగుటకును విశేషముగు సంబంధములేదు. బాద్వాదురాడికి రాజకీయములే కారణములు గాని యుద్ధవ్యవస్థకారణము గానని కొందరు నిందించుచున్నారు. గాని యీనింద కేంతమాత్రమును ఆధారములేదు. నిపుణులగు పైనికోర్కోగారు తీర్ణమునును తీర్చివచ్చిరి. వైస్రసంబంధముగ మోతువును బాద్వాదురాడి తల వెట్టబడినది.

రాజకీయవ్యవస్థలు.

పైని వివరింపబడిన రాజకీయవ్యవస్థలకు మధ్యతరహా హిందూదేశములకు సంబంధించి యున్న వని చెప్పవచ్చు స్థితిగతులను వ్యక్తపరుప చేబల్లెగు గారి తల్లిప్రావృతము సాంతముగ నుంచి వినిపించిరి. కమిషనువారు నాకలగూర్చి కొంత ఖండన మొనర్చియున్నారు. వీర నవసరమైన నాక లిపును మైగ్రేనునదియందధికముగ నుపయోగించుచున్నది. చిన్న పదములగూడ యిపుడు చాల యుపయోగకరములై యున్నవి. పదముల విషయమున కొంత పోరబాటున్నదను మాట సత్యమే గాని పోరబాటులన్నియు సవరింపబడినవి. వైస్రపు పేరావట్లులు చాలమట్లుకు శోచనీయుముగ నున్నవి.

హార్డింజి ప్రభుని వ్యూహ సర్ బోచాంపుడెఫ్ గారికి హెచ్చరింపు లొసగబడినవి. గాని వారు హెచ్చరింపులను సరకు సేయక క్రమ కాలమున సరకు సేయలేదు. ఇండియా సంఘము వారితో నేల సలహా చేయలేదను ప్రకృతి వచ్చినది. గాని దొరతనమువారు చెట్లు నియోగించిన నట్లు జేయుచుండేడివాడను.

సరు విల్లియము మేయరు గారిని ప్లాఫించుట.

కమిషనువారు తమతలంపులను వెలువరించుటకు పూర్వము అసభికార తల్లిప్రావృతము సాక్ష్యములుగ దీని కొనక పోవుట విచారణ హేతువు. సర్ విల్లియము మేయరు గారు చిరకాలముననుండి దొరతనమువారి సేనమొనర్చుచుండిరి. హార్డింజి మేయునప్రభు ప్రభువులను వీరియందధికమగు విశ్వాసమున్నది. కష్ట సమయమున వీరు హిందూదేశపు ట్రాక్టిక కష్ట పోరములను చక్కగ నడుపించి యున్నారు. మెనపాటేమియా యినుప దారిని గూర్చి మేయరు గారిొక్క వాణిజ్య విషయమున యాలోచించి రాజకీయ విషయ నిశ్చితమును ఇండియా దొరతనము వారికి విడచివెట్టిరి. పైనికొనిలికొని కార్యములను బట్టి యనువదారి యగత్యము గాన, యీ విషయమును సామ్రాజ్య దొరతనమున కెఱింగించుట యావశ్యక మని బాచాంపుడెఫ్ గారు తలచిరిని మాత్రము మేయరుగారు వదించియున్నారు. మేయరు గారిొచ్చిన కృత్యము చాల సమంజసమై యున్నది. హార్డింజి ప్రభువు.

మేయరుగారిని ప్లాఫించిన యనంతరమున చేబల్లెగు గారు హార్డింజి ప్రభుని సంస్తులింపబడిరి. పైనికొనిలికొని సవజను మండినంతమాత్రము హార్డింజి ప్రభువును తూలనాడవలయునా? ఈమహానీయు దొరతన కేంద్రీకృతమగుమహాసేన మరువబడినది. ఏదెనుమున గాని మీరు దేశసేన నొనర్చుట కసమర్థులని యాయన కిపుడు తెలియజేయుట న్యాయమా? పైనికోర్కోగారి సంస్తూర్ణముగ నమైకను నొకసేరమును కమిషన్ల హార్డింజి ప్రభువువై మోపిరి. బాచాంపుడెఫ్ గారి యుపదేశముల నీయన సతికమింపవలయునట. అట్లొనర్పక యుంటయె గొప్పనెరవని కమిషన్ల తెలియపించిరి. ఇతరులొనర్పిన ప్రమాదములకు హార్డింజి ప్రభువు నుత్తరవాది మొనర్చి, విచారణలేక, సంకల్పింపదగ్గులను చక్కగ తెలియని గూగ్రహాచిత్తులగు ప్రజల వచనములబట్టి యీ ప్రభువును దేశసేననుండి బహిష్కరించుట దేశక్షేమమున కనుమూలము కాదని చేబల్లెగు గారు పలికిరి.

మంత్రిత్వమును చేబల్లెగు గారు వదలుకొనుట బాల్కురు గారికి నచ్చినది గాను. దేశము, యుద్ధముయనునందు హార్డింజి ప్రభుని సేనను వాంఛించియుండెను గాన, బాల్కురు గారు మూడు సార్లు, ఆయన రాజీనామాను నిరాకరించి యుండిరి. ఈ సందర్భమున సభలోని వా రెవ్వరూ మెనపాటేమియానుండి వచ్చిన 21వ సేనానులకంటె హార్డింజి ప్రభువును విశేష గౌరముతో జూచుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి. హార్డింజి ప్రభువు నిట్లు గౌరవింపకూడదని ఎవ్వరును నూచించియుండలేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు బాల్కురు గారిట్లు చెప్పిరి:— హిందూదేశమున హార్డింజి ప్రభుని యాగోచనసంఘము ప్రతివాగమున సమాజేశ మగుచుండెడిది. అధికారతల్లిప్రావృతము, ముఖ్య విషయమును ఈసభలయందు చర్చింపబడుచుండెడిది. ఇట్టి తరుణమున, బాద్వాదు ముట్టడింపబడిన దను కారణమున హార్డింజి ప్రభువును దేశసేననుండి బహిష్కరించితిమేని, ఉధయ పూర్వములయందు ముఖ్యులగు సభ్యులకుకూడ నిట్టి దశమై యుచితిమై యున్నది.

పత్రికాభిప్రాయములు

లండను జూలై 13:— చేబల్లెగు గారు మంత్రిత్వము నను రాజీనామా నొసగుటను, పత్రికలు చాలవరకు హార్డింజి సర్. పైయున్న ప్రతిక యిట్లు ప్రాయశఃపన్నది:— చేబల్లెగు గారి కృత్యము సక్రమమై సర్వోదయ నిధానమై యున్నది. కమిషను నగుచేబల్లెగు గారి విషయమై మొనర్చిన ఖండనము విశేషముగ

బాధించునది గాదు. నివేదిక విషయవర్షమును పార్థివమునకు నన్న నీరు ప్రభువును ఉద్దేశ్యపాతము లగుండి నిమిత్తము గావలయును. దొరతనమువారు హద్దించి ప్రభుని రాజీనామా నుగూడ నంగీకరించి యుండవలెను.

చేంబల్లెను గారి రాజీనామా ఉద్దేశ్యమును ఆర్థిక సామ్రదాయముల ననుసరించి యున్నది. వీరి ప్రభుత్వ విషయమున ఆర్థిక గౌరవము గలిగి తగు చర్యలును తీర్చుకొని రీతిని వర్తింపిరి. స్వస్థి యుపయోగించి, తన తలంపుల ప్రకారము నడచుకొను సామర్థ్య విధానము లోనినూ నంకుట విచారణయు. దొరతనమువారు హద్దించి ప్రభుని రాజీనామా నంగీకరించి యుండిన బాధించునది మార్పునుగూడ ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

చేంబల్లెను గారిదిమరల విశ్వక్రవ్యహానిమును భారా శ్రమగు దేశభక్తిని వెలువరించుచున్నది. వీరి రాజీనామా యాధారా శ్రేణిభక్తితో నెంతయు పొందియున్నది. వీరి దేశభక్తియు సామర్థ్యమును విశ్వక్రవ్యహాని పేక్ష జగన్మోక్ష తమని దెయిలి తెలిగొన పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

చేంబల్లెను గారి యుద్ధోద్యమాలి క్రమమై యున్నది. న్యాయస్థానమువారి విచారణముచేయుచు యిరవ యుద్ధము గూడ వీరి హక్కును ననుసరించునది దెయిలి మెమురుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

శత్రువిమానదాడిచే హతమైన వారిబాధ్యతను దొరతనమువారు వహించుట.

లండన్, జూలై 14:--బ్రిటిషు దీవులపై శత్రువులు విమానములచే దాడి సలుపుట వలన పౌరు లనేకముగ హతులగు చుండుటచే వీరి బాధ్యత నెవరు వహించెదని కొంతమంది దొరతనము వారికి నిజమై నంప దొరతనము వారే వహించెదని ప్రధాన మంత్రిగారు తెలియజేసిరి. తత్ఫలము మన జనము స్పృహగూర్చు ప్రధానమంత్రి గారు వెంటనే యుండిరి.

విమానవిధ్వంసకపు తేర్పులు

వైస్రక్షేపమును ముందరయట

విమానదాడులచే హతులగుచున్న ప్రజలవిషయమై ఎవరు ఉత్తరవాదులు కామన్వెల్థలో లండనుప్రభులకుగ ప్రత్యేకముగ లండను నగరమున కెట్టి ఆపాదము వాటిల్లి యుండగ సంకీర్ణించు బాధ్యతను తామే వహించెదమని ప్రధానమంత్రిగారు అంగీకరించిరి. కాని విమానవిధ్వంసకపు తేర్పులు లుల నరయక పూర్వము రణరంగముచేయు వైకులక్షేపమును ముందుగ గమనించవలెను. ఇట్లు గాదని వాదించు వారెవరైన గలరేని క్రొత్త ప్రభుత్వమును నియమించుకొనవచ్చును. రణరంగముచేయు వైస్రక్షేపముల అందరి కంటె పూర్వము సాక్ష్యములను కనుగొనవలెనని వైసి కోర్టుగారు లండనును తెలియజేయు చున్నారు. వీరి యభిప్రాయముతో నేను సంప్రదించుచున్నానని లాయరు బార్డి గారు వ్యక్తికరించిరి. సాంగ్రామికోద్ధోగల యభిప్రాయములను భిన్నముగ ఇట నున్నవైమానిక దళములను పరాసురంగమున కంపిలియని కొంతమంది అభ్యుక్తులను చూచుచున్నాడు. ఇదంతయు అభ్యుక్తుని ప్రధానమంత్రిగారు పరీక్షి. పరాసురంగమును ముఖ్యమంత్రి కోర్టుగారు సర్వస్వము పోగుగారిని అందరు సన్మానించుచున్నవారు. వానికోరికల నన్నిటిని వినిపించుట ఆమోదించుచున్నారు. అట్టిపోగుగారు లండనులో నన్న వైమానికదళములను పరాసురంగమున కనుపరుచి కోరుటచేసి వాటినిపంపవలసివచ్చెను. పోగుగారు మాటలున్న వ్యవస్థానికోర్టుగారు తరచు వినిపించుచున్నారు. అట్టి పోగుగారి యాజ్ఞా అనుష్ఠానము నీయమైన దగుటచే విమానములను మేము పరాసురంగమునకు అనుపంపవలసిక వాస్తవమై యు. ఇట్లు ప్రభువును విమానములను మేము పోగుగారు యాజ్ఞా ప్రకారము పరాసురంగమున కంపించివచ్చును పౌరుల కెరకరి ఆనంతము తెలియనే తెలియదు. పోగుగారు ద్వంద్వము విమానములు ప్రోహముతో సంకీర్ణించి క్రితము లేదనియు ట్రిన వరంతిగూడ కేరలు కల్లు. రణరంగమున శత్రువిమానములను కనిపెట్టుటకు వెళ్ళు విమానములు కావల చుననియు లండనులో శత్రువిమానములను ధ్వంసము చేయకలిగిన శక్తులు లేననియు ప్రతిపత్తియని వినియును బార్డి గారు వ్యక్తికరించిరి. వాస్తవముగ శత్రుదాడి విమానములకంటె హెచ్చు శక్తి తరచుగు ఆంగ్లవిమానములే గగనయామున పోరుచున్నవి.

లండనుపై దాడిగొని శత్రువిమానములను పరాసురంగమున లభించు బాధముల ననుసరించి గుర్రపుకుండక కాల్చి ధ్వంసము చేయకలిగిన ప్రధానమంత్రిగారు పరీక్షి. పరాసురంగములలో కొన్నిటిని కేలగూర్చిన శత్రుసంఖ్యకంటె శత్రు విమానముల 21 శతాబ్దము 4 విమానములను చున్నవేల గూర్చు విమానములు చాల ప్రశంసనీయము. ఇంతకంటె ఎక్కువగా చున్న శత్రువిమానములను నాశము చేయవచ్చుట నాయట అత్యంతావశ్యకము. లండను నగరమును శత్రువిమాన దాడిచేసి కాపాడు విషయమును జనము స్పృహగూర్చు, తాము ఆలోచించవలెనని మంత్రదేవమువారు శత్రువులను బాంబులబార్డిగారు తెలియజేసిరి. వారి మాటలను సారముగ శక్తివంతముగా పీల్చినంతవరకు తమ యాచర్యక్రిమి కనబరచించి శత్రువిమానదాడిని భంగపరుపుటకు ప్రతిక్రియల నయచు. టి నునియు ప్రధానమంత్రిగారు నడిపిరి.

విమానదాడి హెచ్చుత.

క్రిత పద్ధతి.

లండన్, జూలై 14:-- శత్రువిమానము లండను నగరమును సమీపించు కఠిన పోరాటము ఉద్దేశ్యమున, ప్రత్యేక కపు బోలీసు బంధువులను పుష్పిలను శత్రువిమానముల రాకను ప్రజలను తెలియజేయు ప్రకటనపత్రికలను ప్రకటించుచు (పోలీసు ప్రకటన) రక్షకస్థానములను బాంబుల హెచ్చించుచు లండన్ పోలీసు కమిషనుగారు ఉత్తరవును జారీజేసిరి.

జర్మనులు ఉద్దేశ్యములు.

బాల్కను గారు ఖండించుట.

అమెరికాను రాయబారముం గొంపోయి శుభప్రదముగ స్వదేశమును చేరి నందులకు పౌరు లందరును వీరికి మ్యాక్ మక్ మండరును స్వాగత మొసంగిరి. తత్ఫలమున బాల్కను గారు కల్లు నడిపిరి:--జర్మనులు తమ జయభావములను బట్టితమ యుద్దేశ్యములను మార్చుకొనుచున్నారని వినుటకు మామవశ్యపెక్కినదా ఆశ్చర్యముగ నున్నది. పత్రికలను శత్రువులనుగొని తాము దుష్టకృత్యములకు కేటకృత్యములు ఈ సంక్రాంతమును జరపుచుంటిమని ప్రజలకు తెలియజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. (హాసము) 1914 సంవత్సరమున ప్రపంచవారము స్వభావముతోను కృత్రిమముగింతోను జర్మనులు విరూపముజేయకలెనని ఏకక్రమముగ ఘోషించుచుండెను వర్తమానమున కాంతిని గోరుకట్టియు విజ్ఞానమును తెచ్చిన మన దేశమును ఈదోపుకుగాంక్రు స్వభావమునకై కొల్ల గొనటకు ముందై కత్తి గట్టిచని జర్మనులు మరలను నిందించుచున్నారు. ఇంతకంటె రియల్ గమకు నాద మెచటను గాన రాము. కలలోనైన మోపించబాలము. ఇట్టి వందలనే జర్మనులు వ్యవేశ మందును, తటస్థ దేశములందును వ్యాపింప చేయుచున్నారు. జర్మనుల సంక్రాంతాద్దేశ్యములు తెలిసికొన నిచ్చ గించు వారు యుద్ధమునకు పూర్వము యుద్ధ మారంభమైన మొదటి నెలలయందును జర్మనులు ప్రకటించు ప్రధానవాగ్దాములను జరిపిపో జర్మనుల యభిప్రాయము తెల్పుచును. ఆ కాలమున బోధించుచున్న జర్మను గురువుల బోధనలను గూడ చదువవలయును. కాని వీరి కొక ప్రత్యక్షప్రమాణము కలదు. పరాసు దేశమును తమ స్వాధీనము చేసికొనటకు బ్రిటిషు వారు ఆటంకమును కలిగించెదమని జర్మను రాజనీతిజ్ఞులకు తెలిసినపుడు ఎటులైనను బ్రిటనులను మోసపుచ్చి పరాసు దేశము నులోబరుచుకొనుటకు జర్మనులిట్లు బ్రిటిషువారికి రా యబాధ చంపిరి:--జర్మనులకు స్వేచ్ఛగ కాన్ఫెరెన్సును వదలి నవో పరాసువారి కెట్టి కొంతయును రాజాలము. యూరపు ఖండవంతున ఇట్టి పరాసువారి రాజ్యమున కెట్టి పుత్రును కుట్టి జాలరు వారి దేశము నెవరును అంగీకర మైన ఆక్రమించుకొన సాహసించరు.

అట్లా కి ప్రత్యుత్తరముగ ప్రకృతి స్వభావముగ బ్రిటిషువారు కల్లు ప్రస్తించిరి:--విషము మీ ముక్తిప్రాయ మెన్ని? పరాసువారి అధికదేశములకు మీరు ప్రాచీనుల గా! అట్లు అధయ హస్త విగ్రహాలను జర్మనులు బయటపెట్టిరి. జర్మనులకు ఎట్టి వ్యవహారమునకు విధించి తిరుగు నీలగున్ను గర్వకాని గుర్రును సంబంధించిన ఒక బుడికను జేసి కొనటకు నిర్బంధించెదమని మొన్న పుట్టి నిల్లమనాడ తెలియను. పరాసువారి అధికారములను తమ భూమిలను చేయుటచే పరాసువారి అధికదేశములను తిరుగుకొని కొనెదమని విశ్వము నును మనచుందము గగనరంగమున.

జర్మనులు స్వగృహము పోరుచున్నారని చున మొంత మూర్ఖులు నిర్భయము. అట్టివాల్లను వివరము. చున్నము బ్రిటిషుమున్నంతకాలము మనయెడగల ద్వేషమును, ఏగింపును జర్మనులు త్యజింపవోపరు. వీరి సంక్రాంతపురుషునాడ దౌర్జన్యముతో గూడుకొన్నది.

అట్టి దుండగులను విరావించుటచే స్వచ్ఛందనేవా పృథ్వియందానైగల దేశములన్నియు మనలోపాలు కత్తిగట్టి సంకీర్ణించును పోరులకు నిర్బంధించిరి. అట్లు యుద్ధవ్యవ సమలోపాహముతో అతివారులముగ సంకీర్ణించు న సమర మొనర్చుచున్నారు. కెముజుగారి సంక్రాంతపురుషులకు వెచ్చి మనము చేతులతోడుచుకొని మిక్కిలమగలము. యుద్ధము అంత్యమునకువచ్చు నును సమములను పంపవలసివచ్చి. ఇట్టి ఆపత్కాలమున అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములవారు మనకు సహకారముగ సమరమును దిటచే మనకు గొప్ప సాక్ష్యములు చేసారని (సంతోషము).

యూరపు యుద్ధము భవిష్యత్

లండన్ పౌరులందు బాల్కను గారి ఆరోగ్యాభివృద్ధి గోరుచు నాస్త్రింప ప్రకటించిరి. గారికి ప్రత్యుత్తరముగ ఆ యన వెల్లుబడుటచేసిరి:--అట్లు గాజీనామా సంకీర్ణించి రాత్రి లికపు కాంతి కలిగినది. కాని ఇంక నెలలు కృత్రిమ మైనది. ప్రజాభిప్రాయమును బడచు కుండనే అట్లు గాజీనామా జరిగినది. రాబోవు దేశము మహాజనసభ అట్లులో బరుగ నేరదు. స్వేచ్ఛావృత్తిల ప్రజలనుబట్టిని బడసి ఒడంబడిక జరుగుటచే అట్లు వియన్నాలో జరిగిన దేశము మహాజన సభ కంటె ఇప్పుడు జరుగవోవు సభ మహాజనసభతో దిగ్విజయము జరుగవలదు. శాశ్వత కాంతియు ప్రజాక్షేమమును కలుగును.

రాబోవు శతకాలపు సంక్రామము.

నాచులును విశ్లేషి.

లండన్, జూలై 13:-- 1917-18 సంక్రామశత కాలపు సంక్రామమునకు వైసివలను వలయు సాక్ష్యములను సమకూర్చుటకు పోగొంపుటని యుద్ధకాన్యాలయపు ఉప కాన్యదర్శియుగు ౨5 ఎవ్వర్లచేతగాను నాచులుబంకిని హెచ్చరించిరి.

మాతన సంప్రదాన పరిమరణము గల యుద్ధనాక.

లండన్ జూలై 12:--మాతన సంప్రదాన పరిమరణము గల రీ నేల టన్నుల బయటల మొదటి యుద్ధనాక ఈనెల ఖరచు కాకాదళమున చేసిన కామన్వెల్థలో ౨5. ఎల్. వియోలా చునీగాను ప్రస్తుతసంకీర్ణమును తెలియజేసిరి.

మిశ్రము న్యాయస్థానము

లండను, జూలై 15:-- మెనపాటేమీని నివేదమును విచారించు నిమిత్తము ప్రత్యేక మిశ్రము న్యాయస్థానమును నియమించెదమని దొరతనమువారి యుద్దేశ్యము ప్రజలయెరెరము లో ఘోషముల పంపివలసింది యాక్షేపముల కదుపుతో వివచివెట్టి డె. ఆర్మెనుచుండయు మిక్కిలి అందోళన స్థితియందు విడువజేసి. మన నిశ్చయము చేసికొని ఒక పద్ధతి ననుసరింప తీర్మానించవలసివచ్చి. వాస్తవ పత్రికలు తీర యగ వ్రాయుచున్నది.

నౌకాశాఖా దైర్ఘ్యము.

ఏర్పాటు లాగిపోవుట.

లండను, జూలై 11:-- మెనపాటేమీని రిపోర్టు చేయవలెన కాకాశాఖా దైర్ఘ్యము సేవలను మావదని ఇండి యా దొరతనము వారికి తెలియపరిచిరి. రిపోర్టు మూలమున ఈ యుద్ధానికి యాధికారులను గుండును, విఫలయం దును కొన్ని మార్పులు చేవవలసి వచ్చెను. కెప్టెను లున్న డెను గాని రాజీనామాచును, మెనపాటేమీని రిపోర్టుకును సంబంధము లేదని చేంబల్లె గారు ప్రజల సభయందు చెప్పిరి.

ది వ్యూహము. రాజకీయములు

లండను జూలై 11:-- రాజకీయందోళనమును వివచి విశ్వభావముల కాన్యమును నిర్వహించు కొనకలిగినవిశ్వేష్ట పుర దొరతనమువారు వీరిటన్ను గారి కనుకలి గొనగలిగి. కాని వీరినెట్లు ఆండుల కనుమలించవలెను. ఆమె ప్రత్యుత్తరము చాలకలుపుగ నుండెను. దివ్యభావ సమామనకును రాజకీయోదయమునకును ఉండునట్టి సంబంధము నీమె గొక్కి పలికెనని ప్రజలసభయందు చేంబల్లె గారు చెప్పిరి.

నూలువాడపారము.

లండను జూలై 14:—నల్ అల్బర్ట్ ప్రాంత గారికిని ప్రతి వర్షపు పరిశీలన విచారణ సంఘము వారికిని 2 గంటలు సంభాషణము జరిగిన వెనుక ఈ తీరున నిశ్చయింప బడినది:—

బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రిగారి అభివందనములు.

లండను, జూలై 14:— బాయడు బార్ని గారు రుష్యా ప్రధానమంత్రికిలై తంతినిచ్చిరి తెలియుచున్నది. రుష్య మలు మహావిజయంతెముగ నవస్థాపనముల సరిపెందులకు బ్రిటిషు దొరతనమువారి తరఫున నాహుదయ పూర్వకాభి వందనలు స్వీకరింపును. తమ స్వాతంత్ర్యమునకు తారణ భూతమగు విప్లవము జరిగిన మూడు నాలుగు మాసములలోనే రుష్యులు ప్రాపంచికో ధర్మాన్ని మిట్టి మహావిజయముల జేసినందుటయే రుష్యుల దొరతనమువారి యొక్కయు, ప్రజలయొక్కయు బుద్ధి కుశల తమ జేయువిధముల ప్రశంసించుచున్నది. నిరంకుశాధికార పద్ధ తిల సరిదిజేయ ప్రయత్నించు మహాయుద్ధావసాన కాల సుపయమున విజ్ఞాన తేలియవచ్చుట కొతయు నుత్సాహ కరముగ నున్నది. సెప్టెంబరు, డిసెంబరు, ఇలాదిదేశములన్ని టిని నైక నిరంకుశాధికారత నేతృత్వతాధిపత్య భయంక రాగ్నినుండి వెలువరించి ఐరోపాఖండమున నీ కొననుండి యా కొనవర కంతట నన్ని దేశములందును ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు బాధ్యులుగ నుండునటుల జేయునరకును ప్రపంచ మున కాశ్వశాంతి నెలకొల్పబడదనియు, శ్రేష్ఠతర విధా నానుసరణముప్రకాపించి పుష్కల గ్యాణము జరుగ నేరదనియు స్వాతంత్ర్య రుష్యదేశము స్పష్టముగ జూచినదని యందులకు తెలియుచున్నది. రుష్యుల మహావిజయమున దేశీయమున ముగ తనకార్యము విశ్వక్రిందించుదులకు యుద్ధరంగుతిగాడికి నా యభివందనముల సర్పించు గోరుచున్నాను."

ప్రశ్న

గొప్పనై మూనిక యుద్ధములు.

లండన్, జూలై 15:—స్వీడ్లూన్లలో సరదగ్లనుమేగు గారిట్లు నేటిరాత్రి ప్రకటించిరి:—స్వీడ్లూనుకు పడమరగ శత్రు వైద్యములకు పారదోలితిమి. బుధవారము నాటి రాత్రికాల మందు మేము శత్రువిమానముల మీదకు, యనుపహులమీదకు, బాంబులను వెదజల్లితిమి. మావిమానము లన్నియు నున్నతముగ తమ గోవుల జేరినవి. 4 రువా మునాటి పగలంతయు యుద్ధ వైద్యముల వారు శత్రువులతో నిరంతరము పోరుచుండి యుద్ధయాంధ్రులు నడిమొదలు ఇట్టి వారునైమానిక యుద్ధ ములు జరుగ నేరదు. ఈ యుద్ధములన్నియు మా కుకూలముగ నున్నవి. 80 వైమానికులతో తెరిపిలేకుండగ పోరునొత్తిమి. 15 జర్మను విమానములను నేలగుచ్చితిమి మూడు మా పండ్ల లో పడినవి. 16 రిజిమెంట్ల మోజుముగ జేసితిమిని మన వైమానికులు శత్రుప్థానముల ఛాయాపటములను గ్రహించి శత్రువిమానకాలల మీదను యనుపహులమీదను బాంబులను విరిపి వస్త్రములను కంకణజేసినవి. మా విమానములు 9 కాన్పొ డటలేదు.

గొప్పనై కా విమానదాడులు

శత్రు ఆయుధాగారములను సంపూర్ణముగ తగులబెట్టెట. లండన్, జూలై 14:—యుద్ధకార్యాలయములవై నా మానములు విమాన దాడులను సత్సేవని నాకా కార్యాల యు వారు ప్రకటించు చున్నారు. యెద్దియో, హాబ్బెల్, గ్యూనసర్ లెట్టెల్లను దగ్గరకున్న విమానములను, జేహూ ంకుత్తర ముఖముగ నున్న యింపుచారుల మొగతు, నాకా ర్యాణస్థానమును, బ్రూకెనుస్టెన్లనుగ్రక్క థానములను పైందు నాకాశ్రయమునకు దక్షిణముగన్న యింపుచారి యగున నాకావిమానములు బాంబులతో తగులబెట్టినవి. సరిగ పడకుండుటచే వస్త్రమింతయునీ తెలియజేయుటకు వీలులేకుం య. జీబ్రులిదగ్గరను, జీబ్రుజి నోకాశ్రయమునైనను బాంబు లు విరిపినవి. టన్నుల కొలది బాంబులు విరిపినవి. మా గానములన్నియు సురక్షితముగ తమ నెలవులకు జేరినవి.

శత్రువులతోను, విమానములతోను పోరుట.

పరాసువారు 18 శత్రువిమానములను నేలగుచ్చెట. లండన్, జూలై 14:—గతరాత్రి పరాసువారు 18 శత్రు ప్రకటించిరి:—సెంటుక్వెంప్రై కాగ్నేయమున ఫిరంగులతో అతిదారుణముగ పోరుజరిగింది. ఫిరంగులకు దక్షిణమునను లాంజపరీ దగ్గరకూడ శత్రువులపోరు తీవ్రముగ జరిగింది. ఆగ్లోనులోను, మ్యాసుడికి ప్రక్కలను శత్రువులతో వైద్య ములు తీవ్రముగ సమరమొనర్చినవి. రిమ్పు వై 1600 సెల్లు లు కురిపినవి. జూలై 8—10 తేదీలయధ్య 10 శత్రువిమాన ములు మారణముఖమున నేలగుచ్చబడినవి. ఇంకొక 8 శత్రు విమానములు వస్త్రపడి శత్రుపంక్తులలోనే పడినవి.

మ్యూజునదిమీద ఫిర గియుద్ధము.

లండను, జూలై 15:—పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రక టించు చున్నారు. సెంటు క్వెంటునుకు దక్షిణభాగమున నొ నర్చిన యనేక శత్రుప్రయత్నముల మా ఫిరంగిదళములు ఖం డించినవి. మ్యూజునది యెడమతీరమున, ముఖ్యముగ 30కి నకొం డవద్ద ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగ జరిగెను. నాన్సికుత్తరమున నుండు ప్రదేశమునకు దంతేటను జర్మను విమానములు బాంబుల గురిపించినవి. ఇద్దరు శ్రీలును, ఒక కేళువును పరదించిరి.

రుష్యా

శత్రుముట్టడిని తరిమివేయుట.

లండను, జూలై 14:—రుష్యుల అధికారులెట్లు ప్రక టించు చున్నారు. కాల్యానిజ్ నదీ ప్రాంతమున ముర్సికా దిశ ఆగార్ స్టాల్ సమీపముననే మేము శత్రువుల ముట్టడుల రెండింటిని తరిమివైచితిమి. కాల్యానిజ్ నదీ నైలుతిరిశనుండి నోబిల్జ్ గ్రామమును మేముక్రమించితిమి.

కెనడా

కెనడాలో నిర్బాధక వైద్యకర్తలము.

బట్టవా- జూలై 13:—నిర్బాధక కాననమునకు విరో ధముగ ఎవరైన వైద్యములో చేరదలచుకొన్న వారిని నిరుత్సా హపరచినవారును అట్లు చేరవలదని దుగొప్పధనము జేసినవారు కఠినశిక్షకు పాత్రులగునట్లు నిర్బాధక వైద్యకర్తలమునందు క్రొత్త ఒకవరులను చేర్చిరి. వార్తాపత్రికలు కూడ ఇట్లా చరించినవో అనేకములు లోనగును.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

రోడేషియను యుద్ధము.

టంగనీయకా సరస్సుదగ్గర జర్మనులు పదార్థస్థులగుట. లండన్, జూలై 13:—1914సం॥ రోడేషియలో జరిగిన యుద్ధమును విశేషముగ తెలుపుచు దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనున్న వైద్యకర్తలమున గారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—అమిత ధైర్యము తోను భల్లూకపు పంటతోను ఆంగ్లవైద్యములు పోరాడినవి. టంగనీయకా సరస్సునందు జర్మనులను పూర్తిగ నోడించిరి, వారిని పదార్థస్థులుగకూడ గ విడిచిరి. 8 శత్రు నౌకలను మించినట్టి రెండుమోటారు పడవలను ఇంగ్లాండునుండి కేపు యొనుప.పి అవటనుండి యనుపహులమీద నురాజ బాటమీదుగను తదనంతరము కాలమీదుగను పంపుటకుటకు, మొదట 1915 సం॥ ఏప్రిలు మాసములో అంగీకరించిరి. మిమి టాలో ఆను పేరులచే మోటారుపడవలు పరిణమించుచున్న వి. 1915 సం॥ జూన్ మాసములో నేనాధిపతి జ. సింక్సుక్ గారి యాజమాన్యముక్రింద కేపుయోనులో ప్రవేశించినవి. 1915 సం॥ డిసెంబరు 23వ తేదీన టంగనీయకా సరస్సున ప్రవేశం చెను. జర్మనులు వీనిని మర్తించియు కూడ విచ్చి ఊహగ భా వించి లక్ష్యముచేయలేదు. మార్గం తయు సంకటముతో కూడుకొనియుండెను. కొంతదూరము యనుపహులమై ఈ నౌకలను కొంగయి బూతులతోనడలో ప్రవేశపెట్టిరి. ఈనడం తయురాళ్లతోనిండియున్నది వాతావరణములు ప్రతికూలముగ నుండిటచే దండయాత్రకు విఫలాలు ముగిసినవి. ఇంజనల నిమి త్రము త్రాగుటకుపయోగించు నీరునుకూడ త్రాగుటమానినై చిరి ధియంబులదగును ఈయనమును కెప్టెన్ డ్రెమక్రింద భావం చిరి. కాని ఆంగ్లములు విజయముగాంచిరి. టంగనీయకాని సరస్సులో ఈమోటారు పడవలుప్రవేశించిన మూడవ దినమున 40 టన్నులు బరువుగల జర్మను నౌకను (కంగానీ) ముట్టడించి తమవశము జేసికొన్నవి. తదనంతరం కాక కొంచెము పడవలకు చేయబడెను. వాటికి వీధియ

త్రసానుంబులనిడిరి. రెండవ జర్మను మోటార్ పడవనువీడిమి, మికోకలు ఫిబ్రవరిని 8వ తేదీని ముట్టడించినవి. మూడుగంటల వరకు పరుగుత్రిపోరినవి. చతుర్పాయములచే బ్రిటిషువారు జర్మను నౌకలను ఫిరంగులతో కాల్చినరమ్మున ముంచిరి. మూడ వ జర్మను నౌకలను బెల్జియను వైమానికులు బాంబులతో తగు ల బెట్టిగ ఆకాకా సిబ్బంది జనము పడవకు రంధ్రము లను కలుగ జేసి సరస్సు న ముంచి వేసిరి. చిర కాలమునుండి అవిచ్ఛన్నముగ సాగుచున్న జర్మనులయధి కారమంతయు అడుగంటినది. 450,000 చతురపు మైళ్లు వైకా ల్యముకలిగినట్టియు, 1600,000 దేదీయులను, దాదాపుగ 80 వేల పాశ్చాత్యులును గల రోడేషియా పట్టణముయంద్ద మారం భమయిన 9 మాసములలోపుగ మావశమైనది. అధినివేశము వైద్యములకూడ సమరమునందు తోడ్పడెను. 1916 సం॥ మధ్య 100 టికి 40 మంది శ్వేతముఖులలో రణరంగమున పోరుచున్నది జర్మనీ.

జర్మను ఛాన్సలరు రాజీనామా.

లండను జూలై 13:—డాక్టరు బెత్తాను హౌలెగు గారు రాజీనామానిచ్చిరి. డాక్టరు మిచ్ఛెలు గారు ఛాన్సలరుగా నియమింపబడిరి.

సార్వజనిక నియోజన స్వాతంత్ర్యము.

లండను, జూలై 15:—ప్రవ్యులకు సార్వజనిక నియోజన స్వాతంత్ర్యమును క్షీరహస్యముగా నొనగినందునకు జర్మను పూర్వపత్రికలన్నియు నిరాశతో విశేషముగ విల పించుచున్నవి. ప్రవ్యులు ప్రతినిధులనేకు తీసుకొనిరాజును కీయ్యకొననట్లు నటించి పనులకు రాజీనామాలు నొసగిరి. జర్మను సంస్కరణపువాదు కందులకు విశేషముగ సంతో పించుచున్నారు. కాని పూర్వపత్రికలవలతో నిండి యున్న ప్రవ్యుడడులు సభలో నిది యెట్లంగీకరింపబడి వీర్యానింప బడగలదని సంజేహించి అటుల గాక రాజకానమున ననుమ తింపబడగలదని సమాధానము నొందిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను వ్యవస్థ

ఆల్ఫాస్సో రాజుగారితో సంభాషణము లండను, జూలై 14:—డెయిలి ఎక్స్ప్రెసు పత్రికావి శేఖకు దొకడు ఆల్ఫాస్సోరాజుతో ముచ్చటించు రాజుగా రి ట్టరిరి:—తన్నుముట్టడించినగాని స్పెయిను రాష్ట్రము లదివర కు తుటస్థమై యుండవలెను. ఆంగ్లపర్రాసు రాష్ట్రములకును, మాదేశమునకును సంబంధము లను కూలముగ నున్న వి- అవసరముగు సరకులు స్పెయినునుండి యాదేశముల కెగురుతి యగుచుండెడిరి. ఇంగ్లాండునుండి బొగ్గు, ఆమెరికా సంయు క్తరాష్ట్రములనుండి ప్రత్తియు వచ్చిన విలోపమును ఉండదు. నర్తమాన్యవస్థకు కారణము అధికలోపము, యుద్ధములము ను కొందరు స్పెయిను దేశస్థులకు సంపద యధికమైనది. మరి కొందరుకు నష్టముకలిగింది. ఇందువలన సారిగ్రామి కాండోళన చుచ్చుభూమయ్యెను. వైద్యములకును దుష్ప్రవృత్తయొక యు ద్యమునుండి క్యవస్థ పురింతచిక్కు పడినది. వైద్యములకు సార్ల మెంటు సభ ప్రసాదించు ధనము ఉత్కృష్ట ముగ మున వెచ్చింప జేయ వైదకులు వాంఛించి యున్నా రు. ఇందులకై కొంత యలజడి బయలుదేరినవి. అదిగాక వైద్య ముల నాధునిక కాలయోగ్యము లొనగ్నవలసిన దని వైదకులు వాంఛించి యున్నారు వైదకుల శిక్షణము భంగమై, వారిరా బగ్గి నరించిన దనుట కేవల మసత్యము. స్థితిగతు లీతీరున చిక్కుచడి యుండ వలెనొకటియు స్పెరి పాలనమును వాంఛిం చుట మరొక కలవకము నొడగూర్చెను. కేటలోనియా మున్నగు ప్రదేశమున కోల్చెల నాలింప దొరతనమునవారు సంసిద్ధులై యు న్నారు. కాని వ్యవస్థ యుద్ధాంతరమున గాని పరిష్కారము గా జేరదు. యుద్ధము చాలకాలము వరకు సాగునని నానమ్మ కము. బాయడు బార్ని రి బటు గాగ్ల ప్రకటనముల జూచ్చియుంటిరి. ఇక నేను మధ్యగర్హితుండి క్యవహారములను చక్కజేయుట కవకాశములేదు. యుద్ధములమున నున్న దేశ ములయందును మహాత్తరగుహుగ్గుగలగలవు. ఆంగ్లరాష్ట్ర పరిపాలనమై మునుగొందు దొరతనము లాధారపడి, ఆంగ్లయు లు నెలకొల్పిన సాంఘిక ప్రభుత్వమునై తమదేశముల యందు గూడ నెలకొల్పును. ఇంకలో నిచటిస. స్కూల్సు రాజపదవి పాక్షికులై యుండినారుగాని యిటీవలీరు ప్రభావభుత్వ పక్ష జవలించిరి. భావిస్థితియందు నాక పూర్ణమగు సర్వత్ర మున్నదిని ఆల్ఫాస్సో రాజుగా రి.రి.

పాద భక్తి కృతులు:— ఒక ప్రతిభా పదమెట్ట శ్లోకము
 కాలంబాహు దలినదనవును. ఈ శల మూదన ప్రతిభా
 పాద భక్తి శ్లోకము నున్నది. అట్లుగానిది యిటుటను పాదములు
 తనయు, పాద భక్తిను కాలంబా వారికి ఉద్దము ప్రాప్తి
 పండి. తేటి బంబిత్రుడు ఈ పదము ననుసరించి కాలం
 బాహు పండితము తెలిసినదని మనవి.

కళాశాలాధికారులు కేట్ నెస్ హేలులో

క్రైస్తవుల జేర్పును

నిన్ను పము.

అయ్యో,

కేట్ నెస్ హేలు ప్రామాణిక విద్యార్థులమిదై మేము
 తీసుకొనిన భోజనశాల. దాని నిర్మాణాన్ని ప్రామాణిక
 ప్రజలు మిక్కిలిగా భవనము మొదలైనవియు, నందు
 నాయకు లెక్కువ యనియు వదలినందు, అందుకొకటి నిజం
 భవన యందు నాయకుల నెక్కువగా తీసుకొనినందు,
 ఈ సంస్కరణము కలకు క్రైస్తవ కళాశాలాధికారులు విద్యార్థుల
 జాతినీబంధనల నడచుకొన్నట్లు ఆ భోజనశాలయందు
 ప్రామాణికతర హిందూవిద్యార్థుల మాత్రము జేర్చుచుండిరి.
 క్రైస్తవకళాశాల విద్యార్థులసంఖ్య తక్కువయినను మొదటి
 చక్రకళాశాల విద్యార్థులు, క్రైస్తవకళాశాల బాహరను జేర్చు
 చుండిరి. ఇవిధమున కళాశాలాధికారులు విద్యార్థుల జాతి
 మతముల గానాచురు సుఖము గలవుచుండిరి. అయిన నీ
 సంవత్సరము తదధికారులు క్రైస్తవవిద్యార్థుల జేర్పు యా
 హిందూ భోజనశాలయందు విద్యార్థులు కలదని మొదటిసమ
 తము తల్లిదండ్రుల యాక్షేపణల వలననుకూలముగా నిలుపుదని నేను
 కొనసాగు, నందున భయమున నా హిందూ విద్యార్థుల
 నమ్రతి నొగ్గితిమని చూపుచు నుపాసనముచేసి నిన్ను
 భవన క్రైస్తవుల నా హిందూవిద్యార్థులకును నున్న
 చున్నాను. ప్రామాణికతర హిందూవిద్యార్థులకుని నిజమిందన
 భోజనశాల యది మొక్కటియే. మద్రాసు పట్టణమున నొక
 టి వేరుగా వాడకొనకని తేను. ప్రామాణికతరహిందూజనుల
 భవనశాలయందు నిర్మించుచు, యా బాహరని తేటతె
 ల్లముగా తెలుపబడి నటునంటి యా భోజనశాల యందు
 క్రైస్తవులజేర్పు, హిందూ విద్యార్థులు కలదని మొదటిసమ
 నిర్బంధసత్వము నేర్పించుచు నధికారుల కార్య సంతకముచే
 తమ భవనశాలయందు నేర్పించుచు ప్రామాణికతర హిందూజనులు
 తమతమత్రులను దురసింపజేయుచున్న తల్లిదండ్రులు, నిక
 సింహ జేయగలగు నెట్లును విచారించవలసి యున్నది.
 కొందఱు భవనశాలయందు భవనశాలాధికారుల బిడ్డలను
 నిర్బంధమున భవనశాలయందు విడిచి యా క్రైస్తవుల జేర్పు
 కొనసాగుదని నున్నావు. ఈ భవనశాల భవనశాల
 భావల నున్నావు. యా భావలను నెక్కువగానియు
 కామెంట్లను గుణాత్మకము నున్నావు. ఈ భావలను
 భావల వా క్రిందనుండి నెట్లును రాబోయింది తెలుప
 కలను. కేట్ నెస్ హేలుయందు హిందూవు లద్దానిని తమ
 నేరముగ భావించి యేమిటి దీనిని మరణింపజేయుచున్నా
 వామతో జరుపుదురు. నలువదియవగునాటి నుండియుండి
 క్రైస్తవులు పదియిది మరణింపజేయుచు నుండిన నిమిత్తభా
 వలనే పండుగజేయగలరు అలవాటులను తమకును వారి
 కిని వేరే నెక్కువగాను సుకామెంట్లను నేర్పించు
 వలయు దలచి వాటితో భవనశాలయందు లాభించిన నెట్లును
 క్రైస్తవులతో హిందూవులు కలిసి యున్న జీవించగలరు. ఈ
 విషయము నెట్లైనా వాడుగా నాలోచించి కళాశాలాధికారుల
 కార్య సంతకము చేయవలెనని గుర్తించి తగినట్లు నడుచు
 కొందుని ప్రార్థన.

విడికడి.

గుంటూరు వార్తలు

గౌ. సిల్వర్ న. వి. ఎస్ గారు గుంటూరుపు ముక్క
 ఈనెల 12వ తేదీని విచ్చేరి కలెక్టరుగారి యతిథులుగా
 వచ్చారు. 13వ తేదీని కలెక్టరుగారి బంగారా ఆయన
 హాజరుగా నుండెను. కలెక్టరుగారి సేవకు జేసిన 110 మంది,
 గలెక్టరుగారి కార్యనిర్వహణమున నున్న లగు సిల్వర్
 దొరగారి యెగుల కడచుచు నుండిరి. తా మింకనుండిన ఈ
 జిల్లానుండియందు యువకులు కలెక్టరుగారి సేవకు జేయు
 యాయావ సంతోషముగ నుండెను. ఈ సంతోషము కలు
 యు సుందరముగా వాటికొనకు తమకును నేర్పించు
 సాక్ష్యములను జేయించునని గిల్లెను గా రుచి.
 చలవతి నున్నాడు, గొప్పవారి నాయకులుగాను, వైరి
 కోటికలెక్టరుగారి భారీది ఆరేటికలెక్టరుగారి కలెక్టరుగారి
 ప్రకటించి, కలెక్టరుగారు కొంతకాలము
 మాట్లాడిరి. సాయంత్రమున జిల్లాజడ్జి వ్రీవాసు రావుగారు
 సిల్వర్ గారి గౌరవాదు సాయంత్రమున జేసిరి. దీని కను
 గుణముగ సిల్వర్ గారు గుంటూరునుండి వెదలిపోవు రంధ్ర
 మున వ్రీవాసురావుగారు నుండిరి. వాటివారిను
 భయంకరముగ నున్న విందులు జరుపుచుగా జరిగినవి.

TELEGRAMS.

Calcutta

"New India" Allegations Denied.
 Bengal Government.

CALCUTTA, July 15.

The following communique has been issued by the Bengal Government:—A communique issued by the Government of Burma on the 11th June 1917 narrated the facts regarding certain allegations made in "New India" of the 25th May 1917 about the case of one Chandi Charan Nag up to the time of his departure from Calcutta. As regards his subsequent treatment the allegations are that after his arrival in Calcutta (1) the police hustled him out of hospital before he was well, (2) further sent him to his village which was unhealthy and (3) finally when in September, six months afterwards, he begged for an allowance for medical treatment and to be moved to a healthier spot the application was refused. With reference to these statements it is as well that it should be known that no such restrictive action was either contemplated or taken by the Government of Bengal against Chandi Charan Nag after his arrival in Calcutta. He arrived from Rangoon on the 23rd April 1916 and left the same evening for his home in Tippera. He was not hustled out of hospital before he was well and he was at liberty to go where he pleased. The only representation thereafter received from him was dated 29th September. In this he asked for pecuniary assistance and for a change to some hill station. As no orders had been made against him he was informed that the Government were unable to grant him any pecuniary assistance but that he was free to stay where he pleased. The allegations of harsh treatment after his arrival in Bengal are therefore unfounded.

The Home Rule Movement.

Sr S. P. Sinha and Sir Robert Borden.
 Reported Conversation Denied.

The attention of Sir S. P. Sinha has been drawn to the reports which have appeared in the press of a meeting of the Bengal Home Rule League held at Calcutta on Wednesday, the 11th July. In the report Mr. A. N. Chaudhury is represented as having given an account of a conversation alleged to have taken place between Sir Robert Borden, Prime Minister of Canada and Sir S. P. Sinha. Sir S. P. Sinha desires it to be known that no such conversation ever took place nor indeed did any conversation regarding self-government in India take place between him and Sir Robert Borden. As statements which were never made by Sir Robert Borden have thus been attributed to him, Sir S. P. Sinha hopes that this denial will receive as wide publicity as the original report.

CALCUTTA, July 15

Sir P. C. Chatterjee died in Calcutta of heart apoplexy this morning.

Bombay

Legal Aspects of the Internments.

Sir N. G. Chandavarkar's Article.

BOMBAY, July 15.

Sir Narayan Chandavarkar has contributed a special article to the "Times of India" in reference to questions put on the 2nd July in the House of Commons by Mr. Chancellor, M. P., to Mr. Chamberlain, Secretary of State for India, whether the Home Rule movement headed by Mrs. Annie Besant was supposed to be outside the constitution. In this article, which is the first of a series, Sir Narayan deals with the constitutional aspect of the order of internment passed on Mrs. Besant and her two colleagues, and shows after consideration of the principles underlying the British constitution how a similar use of a summary and absolute power was made in 1879 by Lord Lytton, and how it was characterised by his Law Member, the Hon. Mr. Whitley Stokes and by Sir William Harcourt, a great constitutional lawyer, as a fraud on the power, because the intent of the legislature was that the power in question should be exercised only in some specific cases. The Law Member's argument was in effect, says Sir Narayan, that where legislature confers an exceptional summary and absolute power on the executive in the widest of terms the executive is not warranted in taking advantage of those terms and using the power in its absolute discretion for cases beyond the more limited intent which the legislature had in fronting that power on the executive. Sir Narayan is careful to explain that the word "fraud" in this connection was not used in its ordinary legal sense but in the innocent sense of equity and law as an exercise of power dishonestly and unlawfully but still a fraud for purposes not within the real intent of the power. Sir Narayan ultimately comes to the conclusion that the Government in regard to these internment orders have gone beyond the object and intentions of the legislature in the matter of the Defence of India Act and has acted unconstitutionally and he has come to this conclusion even after assuming for the sake of argument that the political agitation headed by Mrs. Besant was carried on by "mischievous" methods likely to be prejudicial to public safety as contended by the Government.

The Tilak-Chirol Case.

Bombay Government's Attitude.

BOMBAY, July 15.

In April last Mr. Bal Gangadhar Tilak addressed a petition to the Governor of Bombay complaining that the police were interfering in his suit against Sir Valentine Chirol and another for alleged libel. The petition form of the subject matter of lengthy correspondence between the Secretary to the Bombay Government and Mr. Tilak. The former maintained that Sir Valentine Chirol's solicitors requested the Government for permission to inspect, and the grant of certified copies of certain documents among the Government records. The request was granted, and it was stated that if Mr. Tilak's solicitors desired to inspect any such documents the

Government had no objection. Sir Valentine Chirol's solicitors had also asked to be put in touch with certain witnesses who gave evidence on behalf of the prosecution in the Nasike conspiracy case. If Mr. Tilak's solicitors wished similarly to be put in touch with witnesses who gave evidence for the Crown in that case, the Government was prepared to grant similar facilities. Mr. Tilak replied pointing out that Sir Valentine Chirol's solicitors should have approached the Government through a proper Court of Justice, and asking to be allowed general inspection of documents on record of the Government relating to certain specific matters or questions which were at issue in the case, with a view to his making a selection and obtaining certified copies of the documents so chosen in addition to those supplied to Sir Valentine Chirol's solicitors. The Secretary to Government replied that in the public interest they could not allow any general inspection of their records, and forwarded to Mr. Tilak a list of documents, the certified copies of which had been supplied to Sir Valentine Chirol's solicitors.

Notice on Mr. Horniman.

Under Defence of India Act.

BOMBAY, July 15.

The following order was served on the Editor of the "Bombay Chronicle" yesterday:—Whereas it appears to the Governor of Bombay in Council Mr. B. G. Horniman, Editor of the "Bombay Chronicle" has published or caused or permitted the publication of certain letters or correspondence under the heading or title "Alleged reign of terror at Dadar" in the newspaper called the "Bombay Chronicle" in the issue of that paper dated the 12th July 1917 and whereas in the opinion of the Governor-in-Council there are reasonable grounds for believing that the said Mr. B. G. Horniman has thereby acted in a manner prejudicial to public safety now, therefore, the Governor-in-Council in exercise of powers conferred by Rule 3 of the Defence of India (Consolidation) Rules 1915, published in notification of the Government of India in Legislative Department No. 86 dated the 9th December 1915, is pleased to direct that the said Mr. B. G. Horniman shall abstain from publishing and from causing or permitting the publication of any further matter having reference to the subject matter of the said letters of correspondence in any issue of the said newspaper or otherwise.

By order of His Excellency the Governor-in-Council.

J. E. C. Lukes, for Secretary to the Government,

Judicial Department.

Dated the 14th July 1917.

Bombay Castle.

South India

Government's Concession to

Mrs. Besant.

Refused by Her.

OOTACAMUND, July 14

In a Government Order dated the 3rd July Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia were informed that it had been resolved to relax the orders issued against them by permitting the publication of purely theological or religious writings or speeches composed by them provided that such writings and speeches had been previously examined and passed for publication by the Governor-in-Council himself or by such officer as he might appoint. The Government have since received a reply from each of the persons concerned stating that they decline the offer as inconsistent with their principles.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

UNCORRECTED.

The "Observer."

A Striking Article

LONDON, July 15.

In a striking article on the Mesopotamia report, the "Observer" today denounces a serious warning against, hasily clamour for the punishment of those involved, and expresses the opinion that the moral middle at present promises to be as disastrous as the initial stages of the campaign. The paper expresses a desire for a Committee of enquiry into the war (2) record of that sort of screaming journalism which has abandoned itself to violent personal attacks. The trial must be by law, not by newspaper. Expressing regret for the resignation of Mr. Chamberlain, the "Observer" pays a tribute to him as one of the men who at present honour public life, and his withdrawal from it has merely weakened Government.

The "Observer" thinks that Mr. Balfour should have accepted Lord Hardinge's resignation. The latter should resign now, in order to rehabilitate himself in the public confidence. The report does not justify vilipendence by his detractors. Lord Hardinge was one of the most popular Viceroys there ever was, and he is entitled to much of the credit for the Imperial pre-eminence in India. The root of the trouble, the "Observer" continues, was the bad system of newspaper editors for which both Liberals and Conservatives were responsible.

The paper continues:—We must remember that the general policy of the expedition was not out and out right. The earlier mistakes have been rectified, and the enterprise has become one of the most brilliant exploits of this war, despite the tragedy of its initial phase, and regarded from first to last, it has been thoroughly vindicated. Regarded in the one spot in the whole war where the early anticipations have been realised and the main objectives achieved Government and the country would do well to set the final success against the mud and scandal of the first temporary failure.

THE GREAT WAR

King & Queen & Prince of Wales Visit the Front

His Majesty's Message to the Armies

German Chancellor Resigns

KAISER CLIMBS DOWN: UNIVERSAL SUFFRAGE TO PRUSSIA

KING ALFONSO INTERVIEWED ON UNREST IN SPAIN

REPUBLICAN ARMY ATTACKING PEKING: 3000 TROOPS SURRENDER

INDIAN REFORMS: STATEMENT TO BE PUBLISHED SOON

[REUTER'S AGENCY.]

Great Britain

The Mesopotamia Report.

Judicial Enquiry Proposal Criticised.

LONDON, July 15.

There is some criticism of the Government's decision to appoint a judicial enquiry regarding Mesopotamia. Lord Curzon in the House of Lords emphatically denied that Government was attempting to cast a wet blanket over the subject or to whitewash any one and declared that the Court was not intended to relieve the Government of responsibility for action, but would enable it to act upon proper advice.

Reasons for the Enquiry.

Mr. Bonar Law had previously emphasised that the Mesopotamia Commission was not a judicial body and the rules of evidence were not observed in all cases and the Attorneys-General against the use of their evidence in any subsequent proceedings. With regard to the procedure by court martial there was the objection that civilians could not be brought before such a Court.

THE DEBATE IN PARLIAMENT.

Mr. Chamberlain Reviews the Campaign.

Tribute to Lord Hardinge.

[Delayed in Transmission.]

LONDON, July 14.

The debate on the Mesopotamia Report took place in the House of Commons to day. The Attorney-General argued that as it would be unfair and illegal to take action against soldiers on the Report, action could not fairly be taken against civilians. He referred to General Sir John Nixon as an undaunted soldier (cheers) who had grown grey in the service of his country and one of whose faults was his impetuosity to face the enemy in the dark days of war. Did anyone suggest that his uniform should be torn off on the strength of evidence in regard to which he did not enjoy legal rights? The terms of the reference of the Court of Enquiry were to inquire into the allegations of the Report adversely affecting the conduct of any military officer and report on such conduct. The Court would be free, when in their opinion the circumstances justified it, to deal separately and in advance with any officer and to make separate report regarding civilians. There were obvious difficulties, and if the House thought the course proposed improper, the Government was willing to set up a tribunal by Statute to deal with the cases of both soldiers and civilians.

Mr. Montagu.

Mr. Montagu paid tribute to the distinguished services of Lord Hardinge the General Sir John Nixon and urged that these should not be forgotten. He also urged a policy of greater responsibility on the part of the Indian Government towards the Indian people and consequently less responsibility at Home.

Mr. Chamberlain's Speech.

Mr. Chamberlain said he spoke under circumstances of great difficulty. Obviously the report of the Commission could not be left where it stood. There might be a difference of opinion regarding the Tribunal to which the decision whether action should be taken against those mentioned in the report should be referred, but the whole House was unanimous that a Judicial Tribunal must try the question. He did not for a moment dispute that that decision carried with it another decision. He then announced his resignation and added that he only spoke from the Treasury Bench because owing to the absence of the King from London it had been impossible to take His Majesty's pleasure in the matter.

Mr. Chamberlain deprecated discussion as to the future of India at present and stated that the Imperial Government was giving careful attention to the Indian Government's suggestions regarding political reforms in India, and hoped that statement on the subject would be possible soon. But it would be most injurious to mix up the question of the military breakdown with the question of India's future. He associated himself with Mr. Montagu's tribute to Sir John Nixon and Lord Hardinge and hoped that appeals like Mr. Montagu's would do something to procure for great public servants, when their conduct came under discussion, a patient

hearing and a fair judgment. Referring to the division of responsibility, he expressed the opinion that it would have been better if from the start control had been vested in the General Staff, but early in the war the general staff was constituted. Thus the control fell to the India office.

The Advance on Bagdad.

Dealing with the advance on Bagdad: Mr. Chamberlain said that the real sense of the telegram to General Nixon was "What addition to your present force will make you confident of your power both to take and to hold Bagdad?" General Nixon replied that he was confident that he could take Bagdad with his force, but he would require another division and a regiment of cavalry if the Turks after that concentrated large forces against him. Lord Hardinge and Sir Beauchamp Duff thought Sir John Nixon best able to judge and accepted his view. The Cabinet had intended to send two Indian divisions from France to reinforce Sir John Nixon, but as the question was raised as to whether even this would enable Bagdad to be securely held, the War Cabinet consulted the combined General Staff who reported that the occupation of Bagdad within a few weeks should be perfectly feasible but that it would be unwise unless troops could be withdrawn if necessary, regardless of political considerations. When the whole Cabinet was considering this opinion a telegram was received from Lord Hardinge stating that the Indian Government completely agreed with the Imperial Government regarding the importance of occupying Bagdad and saw no difficulties in it provided that reinforcements of two divisions reached Mesopotamia within two months. Sir John Nixon considered that even without being reinforced his army would be safer at Bagdad than at Kut, and the Indian Government, though it opposed the occupation of Bagdad without reinforcements felt that in view of the military situation it might be necessary to take the risk of such occupation. The Cabinet then decided to send two divisions of infantry and a regiment of cavalry and ordered Sir John Nixon to advance. Referring to his private telegram to Lord Hardinge concerning sixty thousand Turks, Mr. Chamberlain emphasised that it was the duty of the War Office not the India office to send military intelligence to India. The telegram referred to the possibility of a Turkish concentration in January. Therefore it was not material to the question of Sir John Nixon's advance in November, but only to the question of reinforcements which he would require after occupation. Mr. Chamberlain hotly repudiated the charge that the advance was a political gamble. The War Cabinet would not have ordered the advance if it had not been satisfied by a concurrence of military testimony that it was a proper operation on military grounds alone.

Political Considerations

The political considerations referred to were connected, with the situation in Central Asia and India. Mr. Chamberlain on this point read the full text of a telegram showing that the phrase referring to great need of a striking success in the East was only a part of a sentence, the remainder of which ran: "Both to prevent Persia being carried away and to secure the support of the Arabs." Regarding transport Mr. Chamberlain pointed out that steamers which the Commission had condemned were now doing excellent work on the Tigris. He admitted error regarding barges, but said that was corrected as soon as possible and barges were now most useful. He did not attempt to surmise the horrible breakdown in medical arrangements nearly eighteen months ago. He expressed the opinion that it had been a lamentable and inexcusable breakdown.

Mr. Chamberlain regretted that the warnings which at his instance Lord Hardinge conveyed to Sir Beauchamp Duff were not sooner acted upon and more seriously received. Referring to the charges relating to his not consulting the India Council Mr. Chamberlain said that he acted as the mouthpiece of the Government.

Tribute to Sir William Meyer.

He regretted that the Commission did not take evidence regarding the private telegrams before coming to their conclusion. Mr. Chamberlain paid a high tribute to Sir William Meyer. He said that he had long served the Crown and was trusted by Lord Hardinge and Lord Chelmsford. He had piloted the finances of India through times of difficulty and anxiety. Mr. Chamberlain emphasised that Sir William Meyer only expressed an opinion on the commercial argument for a railway in

TELEGRAMS.

Mesopotamia and left the Indian Government to decide on political grounds, and said that Sir Beauchamp Duff thought it necessary for military reasons the matter should be referred to the Imperial Government. Sir William Meyer could not have done otherwise. If the Finance Member risked impeachment every time he queried the soldier's demand taxation would be endless.

Lord Hardinge's Great Services

Mr. Chamberlain paid a tribute to the great character of the services of Lord Hardinge. Because there had been a breakdown in the military administration, Lord Hardinge was to be held up the public odium and contempt. His great services were forgotten and the most popular Viceroy India ever had was now to be told that he was unfit to serve his King and country in any capacity. The greatest charge the commission made against Lord Hardinge was that he trusted his military adviser too implicitly, and did not overrule or go behind him. It would be an evil day for the country if owing to errors of judgment and miscalculations for which others were as much responsible as he, and some more responsible, a great public servant was to be ousted out of public life without a trial and without a hearing owing to the clamour of a passionate and ill-informed mob.

Mr. Balfour.

Mr. Balfour declared that after Mr. Chamberlain's speech the Commissioners were equally on their trial as Mr. Chamberlain. He dissented from Mr. Chamberlain's decision to resign. He had refused Lord Hardinge's resignation because the country particularly required his services in war time. Replying to an interjection asking why the Viceroy was differentially treated from the twenty-one Generals sent home from Mesopotamia Mr. Balfour, asked if anyone suggested that Lord Hardinge had informed him that his Council met weekly which was much more frequently than his predecessors. All official and important private telegrams were submitted to the Council. If Lord Hardinge were to be prevented from serving the country at present because he advised the advance on Bagdad all the most important members of the front bench on both sides deserved precisely the same treatment. Mr. Balfour concluded that was a powerful argument in favour of the retention of Lord Hardinge.

Commission's Methods Criticised

The striking passage in Mr. Chamberlain's speech in the Mesopotamia debate was that in which he showed that the report of the Commission had condensed some telegrams which had passed and omitted important passages in others. For example, there was the suppression of the political reasons mentioned in the telegram of October 5th, 1915, as making the occupation of Bagdad desirable. These reasons, Mr. Chamberlain disclosed, were the activity of German emissaries in Persia and the situation in the Balkans and Dardanelles. While Mr. Chamberlain did not impute misrepresentation to the Commission, he declared challengingly that no man could safely be charged on paraphrased extracts, and confidently exclaimed:—"I think the House has not made up its mind that it is not going to hang anyone on the report of the Commission." Mr. Chamberlain also warmly repudiated the newspapers' allegation of Sir Edmund Barrow exceeding his functions. He declared that it was in the early part of the campaign, when the operations were declared by the Commission to have been brilliantly successful, that Sir Edmund Barrow's influence was most felt, for, as the Commission said, the initiative then rested with the authorities at Home. Sir Edmund Barrow deserved praise not censure. Mr. Chamberlain was grateful for his assistance from first to last and counted himself fortunate to have had such an adviser in those critical times.

Alternative Proposal Adopted.

Towards the close of the evening Mr. Balfour announced that the Government would adopt the alternative proposal mentioned by the Attorney-General for a statutory tribunal. The Debate was adjourned.

Mr. Asquith's Brave Defence of Mr. Chamberlain

Continuing the Mesopotamia Debate in the House of Commons Mr. Asquith declared that the Commons was the only tribunal able to say whether statesmen or soldiers had forfeited their trust and deserve censure. He would gladly acquiesce in any decision of the Government but was it in public interest that a tribunal should be set up and if so what would be the limit of its reference and jurisdiction? He regretted the chivalrous but uncalled for resignation of Mr. Chamberlain. The report did not contain a word of censure of Mr. Chamberlain. He paid a warm tribute to Mr. Chamberlain's work at the India Office. He was glad that some of Mr. Chamberlain's colleagues who shared his responsibility did not propose to follow his example. If he were in their place he would do the same until the Commons had censured him.

Advance on Bagdad Absolutely Necessary.

Referring to the decision to advance on Bagdad he said he could not recall any step in the war more completely warranted by every relevant consideration of policy and strategy or more strongly fortified in advance by the absolute concurrence of expert authority. He could speak all the more freely because he was absent ill when the actual decision was made. He did not mention this in order to dissociate himself from it on the contrary he heartily approved the decision.

Mr. Asquith emphasised that the only thing the Cabinet had in mind when it considered Sir John Nixon's request for permission to advance was the effect of advance on the general situation especially in Turkey Arabia Persia and India. The interpretation which had been put on a message reading the political reasons necessitating a striking success was a vile calumny. The Cabinet then had strongest motives for caution because the demands of the army in France were daily increasing and the British and French Governments were then discussing the new developments in the Balkans. He emphasised that Sir John Nixon's record was then an unbroken success. If the Cabinet had then vetoed advance they would have been unanimously told that they had pusillanimously thrown away a golden opportunity of striking a fatal blow at the prestige and the power of the Turk.

TELEGRAMS.

Regarding transport and medical breakdown if the guilt could be brought home by proper evidence to Officers however high for the deplorable sufferings of troops none would attempt to interfere with the punishments. But the manner in which the report had been travestied, perverted and exploited was one of the most scandalous chapters in the history of Press. Decency and fairplay had been trodden in the mire in attacks on men, grown old in the service of the state, many of whom owing to their positions were unable to defend themselves. All this retrospection was apt to injure the conduct of War, damp the spirit and cripple the initiative of the servants of the state. Mr. Asquith concluded by quoting the speech of Burke in 1780 in this connection ending "for God's sake let us pass on".

Mr. Lloyd George's Speech.

Mr. Lloyd George said Mr. Chamberlain's resignation was regretted by his colleagues and all who appreciated his great services in the war (Cheers). He agreed with Mr. Balfour and Mr. Asquith that there was nothing in the report justifying the resignation. He paid a tribute to Mr. Chamberlain's ability, high sense of duty and honour. Referring to the medical breakdown he declared that the administration of the Mesopotamia campaign was at present everything that could be desired but the system must be permanently reformed after the war. If there were guilty individuals they must be severely punished but there must first be a fair and impartial investigation of facts. The Government had recommended a mixed tribunal but was prepared to submit proposals for a statutory tribunal if the House desired. During the last two days the army council, the Army Chiefs, the War Cabinet and the Lords and Commons all had engaged in the direction of this world war for the life of the country had been concerned in discussing the findings of the commission which was totally unrelated to the practical prosecution of the war (Cheers). That was their one great responsibility and he begged the House to remember this and say to the Government "Get on with the war" (Loud Cheers).

End of the Debate.

LONDON, July 14.

The debate ended after Mr. Lloyd George's speech without a vote.

Lord Curzon's Speech in the Lords.

In the House of Lords Lord Curzon declared that the publication of the Mesopotamia report without delay was right because the country was entitled to know where the blame lay. On the contrary the demand for punishment was almost degenerating into a witch hunt of barbarous tribes.

He sometimes thought that the fury with which the public damned was only equalled by the rapidity with which it forgot but justice was giving way to vindictiveness when it came to demanding the heads of the Premier's because as Chief of Government which had acted on unanimous military advice, Mr. Chamberlain's because he had used private telegrams and Sir John Nixon's for over-confidence. He concurred with the report in regarding an excessive and unwise the economy and retrenchment in India's military expenditure. He commented on the amazing and complex form of dualism existing in the Government of India and said that increased departmental use of private telegrams had been abused. The decision to advance on Bagdad was a self sound. The failure was the consequence of erroneous military information. He quoted observations made in the Lords in 1909 regarding the existence in the Government of India of excessive concentration and dangerous centralisation. The price paid for which was the lives lost in Mesopotamia and the deprivation of India of one of best Secretaries of State it had ever had. He paid a tribute to the chivalry almost quibbled of Mr. Chamberlain in resigning at present. He was one of the few officials who had emerged with credit. It was illogical and pathetic that a bad system should drive him from office. The system of military administration in India could not continue. He would not deal with the responsibility of Lord Hardinge. Public men in this country must not in war time impair the high authority in the office of Viceroy. No one had shouldered greater responsibilities than Lord Hardinge the man who during the first year of war in spite of terrible tension prevailing kept India quiet, assured its loyalty and poured out so abundantly its contributions to every aspect of war, who, not only ran great risks but rendered great and resounding services to the State. (Cheers) In conclusion he trusted that in censoring and even in publishing the names of those guilty they would not forget to accord a meed of recognition and praise to those by whom aid we were reaping the harvest the seeds of which were scattered in agony and tears.

British Press Comments.

LONDON, July 15.

The papers generally approve Mr. Chamberlain's decision to resign.

The "Times" says: Mr. Chamberlain's action is scrupulously proper and honourable to himself. His condemnation by the commissioners is admittedly little more than technical, but it is right that he should be free of office before taking part in the proceedings on the report. The paper thinks that the Government should have accepted Lord Hardinge's resignation, but any way the offer to resign sets Lord Hardinge beyond reproach in the matter of formal propriety.

The "Morning Post" considers that Mr. Chamberlain's resignation accords with the best British traditions, and says that Mr. Chamberlain has behaved like a man of honour and a gentleman. He is to be blamed only because he had not the strength to maintain his own true instinct. The journal regrets that Lord Hardinge's resignation was refused.

The "Daily Telegraph" says:—Mr. Chamberlain has done the right thing in the spirit of disinterested patriotism which has distinguished his public career. In saying this we do not for one moment associate ourselves with any attack on his action as Minister. Mr. Chamberlain's patriotism, ability, and devotion to the duties of his office have not been and could not be improved.

The "DAILY MAIL" says that Mr. Chamberlain has taken a very proper step. His example ought to be followed immediately by other officials whose conduct will be investigated by the tribunal.

The "DAILY EXPRESS" regrets Mr. Chamberlain's resignation but says that no sane man regards his responsibility as anything but secondary. His contention that if his warning had been conveyed to General Sir John Nixon the worst would have been avoided is fully justified. Mr. Chamberlain is a high minded statesman whose place will be hard to fill.

The "DAILY CHRONICLE" says:—Mr. Chamberlain's resignation was inevitable. Everyone has a personal regard for him, but he was the Responsible Minister.

Government Abandons Proposal of Mixed Tribunal.

LONDON, July 15.

In difference to opposition from various quarters in the House of Commons the proposal of the Government to establish a mixed Tribunal to consider the Mesopotamian affair has practically been abandoned. The whole question has been left in a most confused state and Newspapers are urging Government to make up its mind and decide on a definite policy.

Their Majesties Visit the Front.

LONDON, July 15.

The King and Queen returned last night. They have been twelve days in France and Belgium. The King and the Prince of Wales went to the front. The Queen whose first visit, it was, inspected the hospitals. Their Majesties visited the King and the Queen of the Belgians and lunched with President Poincare.

The King's Message to the Armies.

The King has issued a special order on the conclusion of his fourth visit to British armies in the field. "I leave with feelings of admiration and gratitude for your past achievements and confidence in your future efforts. I witnessed on all sides the scenes of your triumphs. The Battlefields of Somme, Amiens, Arras, Vimy and Messines were shown to me and what great results are attainable by the courage and devotion of all the arms and services under efficient commanders and staffs. Nor do I forget the valuable work done by the various departments behind the fighting line including those directing the highly developed railway systems and other communications. Your comrades, men and women at Home, and the industrial army claim your remembrance for their untiring service in helping you, to meet the enemy on terms not merely equal but daily improving. It was a great pleasure to the Queen to accompany me and become personally acquainted with the excellent arrangements for the sick and wounded whose welfare is ever close to her heart. The Empire's Armies and workers in the Homelands during the past three years have risen superior to every difficulty and trial and the splendid successes already gained in co-operation with our gallant allies have advanced us well towards the completion of the task we undertook. There are doubtless fierce struggles to come and heavy strains on our endurance to be borne but whether the road before us be long or short the spirit and pluck which have brought us so far will never fail and under God's guidance the final and complete victory of our just cause is assured.

THE EMPLOYMENT OF AIRCRAFT.

Mr. Lloyd George Insists on

Army's Priority.

London's Defence to be Investigated.

LONDON, July 15.

Mr. Lloyd George's statement regarding the nation's responsibility towards sufferers from air attacks was made to a deputation of London Members of the House of Commons to whom the Premier admitted the special case of defending London, but insisted that the safety of the soldiers at the front must be put first. If anyone said the contrary let him find another Government. We had absolutely no hesitation, Mr. Lloyd George continued, in supporting the claim of military advisers that the soldiers at the front must have the first demand on our resources. Mr. Lloyd George referred to the falsehoods which had been disseminated including the allegation that squadrons here were sent to France against the advice of the military authorities. On the contrary they were sent at the pressing request of F. M. Sir Douglas Haig whom all military advisers supported and squadrons were sent back in the ordinary course of duty. Civilians were quite unaware of the removal of any squadrons the movements of which were purely military. Also, the rumour that aeroplanes at Hendon had been tampered with and were unable to ascend was a pure invention. Mr. Lloyd George emphasised the urgency for having swarms of aeroplanes at the front to detect enemy positions and said further that it was untrue that London was devoid of fighting aircraft. Actually more first class British fighting machines went up than the number of raiders. The Premier emphasised the difficulty of vitally hitting aeroplanes adding instances from France. Four brought down out of twenty-two was a higher percentage than, for example, two out of eighty-four French raiders recently. Whether better use could be made of our aircraft was another matter. The Cabinet had decided that he and General Smuts should undertake an investigation regarding the defence of London and all practicable steps to improve the defences of London were being taken.

Warning Against Air Raids.

Proposed New Method.

LONDON, July 15.

The Commissioner of Police notifies that in the event of enemy aircraft approaching London, police, including special constables will be sent out exhibiting placards inscribed "Police Notice. Take cover".

GERMANY'S AIMS.

Mr. Balfour's Scathing Review.

Germans' Present and Past Attitude Compared

LONDON, July 15.

Replying at the Mansion House to-day to the City's congratulatory address on the success of his visit to America, Mr. Balfour said it was interesting and even amusing to a cynic to observe how the German aims had changed with the changing fortunes of war. They were now, through an obedient press, trying to persuade the world that they were engaged in a defensive war (laughter), that the world in 1914 came to the conclusion from the narrowest, most sordid, and selfish motives that it was time that Germany should be crushed and that at the present time that hordes of hungry plunderers were attacking this peace-loving and cultured nation for purposes of aggrandisement. That was the legend now being spread in Germany and neutral countries. A more preposterous and ludicrous doctrine was inconceivable. Let any one who wanted to know the spirit animating Germany before and during the first months of the war read German leading articles, and above all study the German preacher of that date. But he would give a concrete instance. When it dawned on German statesmanship that Britain would not allow France to be crushed, it tried to buy off Britain by impudently suggesting that if Germany were allowed a free hand she would guarantee that French European territory should not be diminished. The natural question was asked: "What exactly do you mean?" Will you guarantee French colonies?" "No" was the German reply. "We will not guarantee that." Even a child, Mr. Balfour added, could see what that meant, namely that a victorious Germany might impose any indemnity and any commercial treaties, and in addition to making France helpless and so servient all the French colonies were to be at Germany's disposal. That, added the speaker, was for all men to record. Let us hear no more of Germany fighting only for self defence. Germany will never be able in our lifetime to shake off the load of hatred and disgust which, not merely her aims, but her methods have excited. (Cheers)

The result has been that one free country after another has thrown in its lot with us. So I think it will go on to the end which near or far is inevitable, for the world will not bow the knee to an ideal of "Kultur" domination. Mr. Balfour concluded by emphasising the incalculable moral and material strength of the assistance of the United States who did not desire to share in any operations except those in the centre and at the heart of the great storm. (Cheers)

The Future of Europe.

Replying to the toast of his health, Mr. Balfour said the Treaty of Berlin had secured a temporary peace, but its character was artificial because it did not take account of the great populations concerned. The next great Congress would not be at Berlin and would have a happier result than the Congresses of Berlin and Vienna, for the territorial arrangements of Europe would carry with them peace and permanent security because based on the will of free peoples.

Theosophists and Politics.

Mrs. Besant's Reply to Government Offer.

LONDON, July 15.

In the House of Commons to-day Mr. Chamberlain stated that Mrs. Besant had refused the Madras Government's offer of permits for the carrying on of Theosophical work if she abstained from political agitation. Mrs. Besant's reply was violently worded. It emphasised the unity of the Theosophical Society with the political aims of other organisations.

Director of Indian Marine.

Appointment Postponed.

LONDON, July 15.

In the House of Commons Mr. Chamberlain also stated that he had requested the Indian Government not to appoint a Director of Marine pending the receipt of the Mesopotamia report, which necessitated a careful reconsideration of the duties and position of the holder of the post. He emphasised that Captain Lumsden's resignation was wholly unconnected with the report.

Cotton Production.

LONDON, July 15.

Sir Albert Stanley, President of the Board of Trade, to-day attended a meeting of the Cotton Control Board in Manchester to consider the curtailment of production by short time or stoppage of a portion of machinery.

No Immediate Curtailment of Production.

After two hours' conference between Sir Albert Stanley and the Cotton Control Board the following was issued:—The Cotton Control Board after carefully considering the position in consultation with Sir Albert Stanley regarding the actual supply of cotton in the country and prospective supplies, do not recommend any immediate curtailment of production. Should it be come necessary to reduce the consumption of cotton at some future time, adequate notice will be given to afford ample opportunity for making the necessary adjustment. In the meantime the policy as regards the issue of licences is not altered. Licences will be granted (for the purchase of not more than one week's supply at a time) only to spinners who have less than two months' supply in stock.

Victims of Enemy Attacks.

Government Accept Responsibility.

LONDON, July 14.

The Prime Minister, who was accompanied by General Smuts, informed a deputation yesterday that the Government accepted the principle of national responsibility towards the sufferers from air raids and other enemy attacks on the United Kingdom.

TELEGRAMS.

The Coming Winter Campaign. Appeal to Women.

LONDON, July 15. Sir Edward Ward, permanent Under-Secretary of State, War Office, has issued an appeal to women to begin making comforts for troops for the winter of 1917-18.

The First Standard Ship.

LAHORE, July 15. LONDON, July 14th.—Sir L. Chiozza Money replying to a question in the House Commons, said that the first standard ship of 5,000 tons is expected to enter service at the end of the month.—(C. and M. Gazette cable.)

Exports and Imports.

LONDON, July 15. There was a decrease in the exports for June of £36,229,10 and in imports of £3,593,38 compared with June last year.

Great Naval Air Raids.

Wholesale Bombardment of Enemy Depots.

LONDON, July 15. The Admiralty announces that naval aeroplanes carried out bombing raids last night on military objectives. They bombed Aertryke, Houttave, Nieuw, Muster, and Ghistelles aerodromes, the railway junction north of Thourout, the dock, and canal dumps at Bruges and the railway junction south of Ostend harbour. It was difficult to ascertain the results owing to poor visibility. They also bombed works at Zebrugge and Zeebrugge Mole. Several tons of bombs were dropped. All our machines returned.

S. Monmouthshire By-Election.

LONDON, July 15. The following is the result of the by-election in South Monmouthshire:—
Sir Garrod Thomas—(Liberal) — 6,769
Mr. Pardue Thomas—(Independent) — 727

Germany

Government's Position Worse.

LONDON, July 15. LONDON, July 14th.—A telegram received in Paris from Zurich says that the four great parties in the Reichstag have failed to agree on the peace question. The Government's position was appreciably worse on Tuesday.—(C. and M. Gazette.)

Strikes Cause Coal Crisis.

LONDON, July 15. ZURICH.—In the Reichstag Herr Hefferich disclosed that one of the principal causes of the coal crisis was the miners' strikes.

Dr. Bethmann-Hollweg Resigns.

LONDON, July 15. The Admiralty states that a German wireless message announces that Dr. Bethmann-Hollweg has resigned and is succeeded by Dr. Michaelis now Prussian Commissioner in the Office of the Food Controller.

Kaiser Makes Important Concession. To Democratic Agitation.

LONDON, July 15. AMSTERDAM.—The Kaiser has made an important concession to the democratic agitation. He has ordered that an equal Franchise Bill shall be submitted to the Prussian Diet in time to enable the next elections to be held in accordance with the new franchise, thus modifying his previous decision that reforms should only operate after the war. The opinion is growing in Holland that the German Government is itself supporting the democratic agitation with a view to obtaining peace.

The Chancellor's Absence Questioned.

LONDON, July 15. AMSTERDAM.—During the sitting of the main committee of the Reichstag a socialist member protested against the absence of Dr. Bethmann Hollweg. Herr Hefferich explained that Dr. Hollweg was absent because it was unavoidable. But he Herr Hefferich and other Ministers were prepared to answer questions. This was considered unsatisfactory and the Committee was adjourned.

Cleavage in German Politics.

The advent of the German Crown Prince who has been very prominent in discussions in Berlin and who summoned F. M. Hindenburg and General Ludendorff seems to have settled Dr. Bethmann Hollweg's fate. It is significant that the "Lokal Anzeiger" was suppressed after publishing a telegram quoting a Vienna statesman as advocating Dr. Bethmann Hollweg's continuance in office. The New Chancellor is a bureaucrat of whom little is known. He has only come into prominence during the war when he was appointed Prussian Food Controller. There is now a distinct cleavage in German politics the Conservatives and National Liberals urging annexation and indemnities with the maintenance of the present forms of domestic Government both in Prussia and the Empire while the Centre and the Majority of Socialists favour no annexations and no indemnities and drastic political reform.

Crown Prince Confers with Party Leaders.

LONDON, July 15. AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says that the Crown Prince has separately conferred with the Party Leaders regarding the political situation.

Secret Universal Suffrage for Prussia.

Kaiser's Stroke to Appease the People.

LONDON, July 15. The German Conservative Press utters a cry of despair over the granting of secret universal suffrage to Prussia and considers the situation hopeless. Several Prussian Ministers are seemingly against the reform and have consequently resigned. The German Radicals rejoice at the prospect of Prussian Reforms but wonder how the legislation will pass the Prussian Diet which is filled with Conservatives and Industrial Magnates and hope that legislation will be enacted by a Royal Decree or a resolution of the Reichstag.

The Rautentels Affair.

The Baron Dismissed—Germany Apologises.

LONDON, July 15. Germany has apologised to Norway for the Rautentels affair. Germany states that Baron Rautentels has been dismissed and others concerned will be punished. Explosives were not intended for use in Norway and were placed in Baron Rautentels' luggage without the knowledge of the German Foreign Office.

U-Boat in Gulf of Bothnia.

LONDON, July 15. STOCKHOLM.—A U boat has entered the upper part of the Gulf of Bothnia for the first time in the war and searched Swedish steamers.

Russia

British Premier's Congratulations.

On the Success of the Russian Offensive.

LONDON, July 14. The Press Bureau states that Mr. Lloyd George has telegraphed to the Russian Premier as follows: Please accept heartiest congratulations from the British Government on the success of the Russian offensive. It is a splendid tribute to the practical wisdom and determination of the Russian Government and people that only a few months after the revolution by which they won freedom themselves they should have struck so great a blow for the freedom of the world. This news coming in the last phase of a great battle against autocratic rule has been an immense encouragement to us all. It shows that Free Russia clearly sees that there cannot be lasting peace nor reconstruction of the world on better lines until Serbia, Belgium and other despoiled nations have been rescued from the blasting tyranny of military despotism and until responsibility of Governments to the peoples has been clearly established from one end of Europe to the other. I should be obliged if you would convey the congratulations to the Minister of War for the brilliant part he played in this glorious triumph of Russian arms.

Spain

The Situation in Spain.

King Alfonso Interviewed.

Causes of Unrest and the Future Discussed.

LONDON, July 15. Interviewed by a correspondent of the "Daily Express", King Alfonso emphasized that Spain must remain neutral to the end unless she was attacked. He said that this country's relations with Great Britain and France were excellent. Spain was able to supply them with necessary material and if England could send coal and the United States cotton everything would be perfect. Some Spaniards admired the pre-war reputation of the German army but pro-Germans were in no way anti-ally. The King hoped that Britain next year would import oranges and relieve the stress among the Valencia growers. Referring to the present crisis he said that Spain was suffering from financial indigestion. Some Spaniards were most prosperous as a result of the war and others had suffered severely. This resulted in industrial unrest. The situation was complicated by a patriotic movement in the army which wanted to see the money parliament had voted for the army utilised in the best possible way. The army also wanted to be modernised, but it was not true that its discipline and loyalty had been impaired. Another complication was Catalonia's demand for a sort of Home Rule. The Government was prepared to discuss the Catalan demands legally made, also to satisfy the justified demands of other parts of Spain, but the crisis could not be settled before the end of the war. King Alfonso believed that the war would long continue. It was impossible for him to offer mediation after the declarations of Mr. Lloyd George and M. Ribot. He expressed the opinion that the war would cause an immense upheaval in all countries and that future governments would lean towards socialism similar to the British statesocialism. He regretted that reformers in Spain, formerly pro-monarchists, had now joined with the republicans, saying that he belonged to the past, but, he asked, was there is more modern king than himself? He looked to the future with confidence.

China

Civil War in China.

Republicans Attacking Peking.

LONDON, July 15. SHANGHAI.—The Republicans are attacking Peking with artillery, machine-guns, and aeroplanes. Three thousand of General Changhsun's troops have already surrendered.

General Changhsun Takes Refuge.

TIENSIN.—The Republican Headquarters report that General Changhsun's three thousand troops occupied the Temple of Heaven and surrendered after two hours' fighting. Thereupon they were disarmed. General

Changhsun took refuge in the Dutch Legation. Fighting continues with the remnants of General Changhsun's followers in the Forbidden City, where a huge fire rages.

Rival Troops Engage in Fighting.

LONDON, July 14. SHANGHAI.—A Telegram from Mienyang says that fighting broke out at Changtu on the 6th instant, between troops of Szechuan and Kweichow. Fires broke out in the city. The situation is critical. Most of the foreigners residing in Changtu are at present in Hill resorts.

LONDON, July 15. PEKING.—Casualties on fighting on July 13th were high compared with the numbers engaged and the expenditure of ammunition. Ten soldiers were killed and thirty wounded and thirty civilians were killed. The situation is quiet.

Africa

The Rhodesian Operations.

STORY OF STRIKING ENTERPRISE

Overthrow of German Supremacy on Lake Tanganyika.

LONDON, July 15. A despatch from the High Commissioner for South Africa is published covering the Rhodesian operations since August, 1914. It tells for the first time of the stirring enterprise in which, by courage and bull-dog pertinacity, the German command on Lake Tanganyika was overthrown. The scheme was approved in April, 1915, for sending from England to Cape Town and thence by rail, road, and river to the lake two motor boats designed to outclass three enemy ships. The motor boats were named "Mimi" and "Tontou". They arrived at Cape Town under Commander G. Simson in June, 1915, and were launched on the lake on December 23rd, 1915. The Germans were probably acquainted with the scheme, but dismissed it as a hair-brained one. One journey up country included one hundred and fifty miles of baulage by atrocious roads at altitudes ranging from two thousand to six thousand feet. Thence by railway trucks to Luabala river, where the boats were floated through shoals abounding with rocks. Barrels were lashed up to the motor-boats in order to reduce their draught. The expedition was hampered by tropical heat, dust, and short age of water. Washing and even drinking water was voluntarily given up for the use of traction-engines. All competent judges vetoed the journey as sheer madness. Nevertheless it succeeded, and the third day after the motor-boats were launched on Lake Tanganyika, the German gun-boat "Kingani" forty tons, was attacked and surrendered. Whereupon it was repaired and re-named the "Fifi". The second German boat was fought by the "Fifi" and "Mimi" on February 9th, and a three hours' running fight took place. The British by skilful manœuvring secured many hits and the German was sunk. The third German was thereafter, scuttled by her crew after having been bombed by Belgium aeroplanes. This ended the German supremacy on the lake which had been established for many years. The despatch draws attention to Rhodesia's remarkable achievement with a territory of 450,000 square miles, 1,600,000 natives and nearly thirty thousand Europeans in securing its borders against attack within nine months of the outbreak of the war and in addition furnishing Overseas regiments; thus by the middle of 1916 forty per cent. of the male whites were no active service.

America

German and Pro-German Agitators.

To be Interned.

LONDON, July 15. NEW YORK.—The Government has decided to intern the German and pro-German members of the International Workers of the World Organisation who have been instigating labour troubles in the Western States ever since war was declared.

Austria

First Essential for Peace.

LONDON, July 14. AMSTERDAM.—In the Lower House of Hungarian Diet M. Karolyi declared that the first requisite condition of peace was the democratisation of every country.

Egypt

Military Control of Egypt.

Probable Transfer to High Commissioner.

ALLAHABAD, July 15. The "Pioneer's" Cairo correspondent writes in connection with the appointment of General Allenby to the Egyptian Command, that the new Generalissimo will not have the same powers as his predecessors. It is considered that with a man at the Residency possessing such senior military rank and such vast knowledge and experience of the country as Sir Reginald Wingate does, the military control of Egypt could safely be entrusted to him. Moreover, the objective of the Egyptian Expeditionary Force is now far removed from its base in Cairo, making it more difficult for the Commander-in-Chief to give proper attention to questions arising out of the purely military side of his jurisdiction and to the multifarious matters inseparable from the administration of Egypt. It is indeed thought highly probable in semi-official quarters that a division of authority will very shortly take place. To the High Commissioner as a senior General in the British Army will be entrusted the military control over Egypt, and General Allenby will confine himself to the Command of the E. E. F., the activities of which are quite sufficient to absorb one man's whole time and attention.

TELEGRAMS.

Portugal

Portuguese Constitution Suspended.

LONDON, July 14.
LONDON.—The Constitution has been suspended, no details have hitherto been received.

Italy

Italian Cabinet Changes.

Conservative Ministers Resign.

LONDON, July 15.
JASSY.—Four Conservative Ministers in the Coalition Cabinet have resigned demanding two more conservative seats in the Cabinet, the resignation of M. Bratiano and the appointment of also M. Jonescu as Foreign Minister.

Greece

Greek Parliament to Meet.

LONDON, July 15.
ATHENS.—Parliament will meet on the 25th inst.

British Front

Australia Congratulates British Forces.

Message from Governor-General.

LONDON, July 15.
Reuter's correspondent states that F. M. Sir Douglas Haig has published a telegram from the Governor-General of the Australian Commonwealth to Mr. Walter Long, conveying the hearty congratulations of the Government and people of Australia on the recent splendid achievement of the British forces on the Western Front:—"The progress which continues to be made in France and Belgium is highly gratifying and Australia is proud to know that her troops have participated in this magnificent work," Mr. Long replied, expressing the sincere gratitude of the Army Council for the Governor-General's cordial message:—"The British Army on the Western Front are gratified and encouraged by the sympathy and interest with which their efforts for the cause of the Empire are watched by their Australian kinsmen".

A Series of Enemy Attacks.

All Repulsed.

LONDON, July 15.
F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says:—After a heavy artillery bombardment the enemy attacked our positions last night southward of Lombardy, but was repulsed. The enemy made unsuccessful raids east of Hargicourt, west of Warnefont, east of Oosttaverne, and north of Ypres.

Great Air Battles.

Severest Since Beginning of the War.

British Fell Thirty-one Enemy's Aircraft

LONDON, July 15.
F. M. Sir Douglas Haig to-night says:—We drove off enemy parties westward of Queant. We carried out successful bombing operations against railway stations, huts and aerodromes during night time on Wednesday. All our machines returned. There was unceasing aerial activity on both sides throughout the day on Thursday. The fighting was the severest since the commencement of the war. It resulted greatly in our favour. There was continuous engagements between large formations consisting on some occasions of thirty machines. We brought down fifteen German aeroplanes, three within our lines, and drove down sixteen others out of control. British aeroplanes took many photographs and dropped a large number of bombs on aerodromes, dumps and railway stations with good results. Nine of our machines are missing.

Bombing Operations Continued.

Air Fights.

LONDON, July 15.
The British communique says:—There was only usual reciprocal cannonading. Our aeroplanes successfully continued their bombing operations during Thursday night and Friday. Air fighting all day resulted in five German aeroplanes being brought down and ten others being driven down out of control. Seven of ours are missing.

A British Warship Blown.

By Internal Explosion.

LONDON, July 15.
The Admiralty announces that the British Warship "Vanguard" while at anchor blew up during the night of the 9th as a result of internal explosion and sank immediately. There were three survivors two men and one officer. The latter has since died. Ninety-five of the crew were absent from the ship at the time of explosion. An enquiry has been ordered.

A British Transport Torpedoed.

The British transport "Armidale" with a small number of troops on board, was torpedoed and sunk on June 27th. Six soldiers one passenger and four crew are missing.

LONDON, July 15.
F. M. Haig this afternoon says:—Patrol encounters ended to our advantage southeast of Havrincourt. We made successful raids near Bullecourt and Gavrelle and south of Armentiers and repulsed raiders northeast of Armentiers.

French Front

Artillery and Air Activity.

French Fell Eighteen Machines.

LONDON, July 15.
Last night's French communique reported fairly violent artillery firing south-east of St. Quentin and south of Filain, particularly near Laroijere. Artillery on both sides was active in Argonne and on both banks of the Meuse. Sixteen hundred shells were thrown into Rheims. Between July 8th and 10th ten enemy aeroplanes were brought down on our front. Moreover, eight fell in the enemy's own lines, badly damaged.

Artillery Activity on the Meuse.

LONDON, July 15.
The French communique says:—Our batteries checked several enemy attempts south of St. Quentin. There was very great artillery activity on the left bank of the Meuse, especially near Hill 304. German aeroplanes bombed the entire region north of Nancy. Two women and one child were killed.

Lively Cannonading.

LONDON, July 15.
PARIS.—The communique reports fighting at Courcy where the German attack was repulsed. There was lively cannonading at numerous points on the front.

This afternoon's French communique says:—After several hours of heavy fighting the Germans yesterday evening heavily attacked the French salient west of Cerny. Violent fighting consisting of alternating advances and retreats continued all night. Despite large enemy effectives and the extensive use of flamethrowers the enemy was unable to hold a trench in which he had penetrated merely occupying some first line elements on a front of five hundred yards. After a big artillery preparation our troops yesterday evening attacked most vigorously at two points in Champagne and gained all the objectives north of Monthant and on slopes of Teton carrying with splendid dash on a front of eight hundred metres to a depth of three hundred powerfully organised system of trenches. A succession of violent counter-attacks after hand-to-hand fighting failed with heavy enemy losses and all conquered positions were maintained. We took 360 prisoners including nine officers. Our artillery caught and heavily punished concentrated enemy relief troops.

Russian Front

Artillery Firing Increased.

A German Report.

LONDON, July 15.
A wireless German official communique reports that artillery firing between the Zlot Lipa and the Nara Juvka has increased.

Fighting Near Dvinsk.

LONDON, July 15.
A German wireless communique says that lively fighting continues near Dvinsk and Smorgon and cannonading in Brzezany Sector. Rain is restricting fighting southward of Dniester.

More Russian Captures.

LONDON, July 15.
A Russian wireless communique says:—During Wednesday's battles we captured ten officers and 850 men, mostly Germans, five heavy guns, and ten machine-guns.

Enemy Attack Repulsed.

LONDON, July 14.
The Russian wireless communique says:—In the neighbourhood of Kalusz we repulsed two attacks in the direction of Meselska near Ugartethal and an attempt to dislodge us from Kalusz. We occupied the village of Novitzka south-westward of Kalusz.

Russians Still Advancing.

Enemy Dislodged from Heights.

LONDON, July 15.
PETROGRAD.—There has been heavy and successful fighting on the Lomeliza. The Russians forced the lower reaches, capturing the adjacent heights. The enemy has also been dislodged from the heights north-east of Kotenz. The Russians hold the crossing of the upper Lomeliza near Ferekhinsko south-eastwards of Dolina.

Belgium Front

The German Success in Belgium.

THE ATTACK DESCRIBED.

Splendid Valour of British Troops.

LONDON, July 15.
Reuter's correspondent at headquarters sends a graphic story of the German attack on our new front in Belgium on July 10th, to which, he incidentally remarks, some military critics manifestly attach exaggerated importance. The scene of fighting is a tumbled-looking stretch of sand sparsely covered with brownish grass. In some places sand rises in little bluffs from the ribbed foreshore, in others it shelves gently down to the surf. The greatest height of the ground occupied by the enemy in sixty feet above sea level. Numerous gullies and holes afford good hiding, but indifferent natural shelter from gunfire owing to the loose character of the sand. The position is an impossible one for conversion into one of strong defence, although the French during their long

tenure of the sector made the best of it. The enemy artillery swelled to an ominous uproar early on July 10th, being directed against six-hundred yards of the front-line trenches parallel to the eastern bank of the Yser. After an hour the guns were directed against the support trenches and an hour later were crumpling ground west of the river. They were then shortened to the first range and the repeated methodical bombardment was being largely assisted by great aerial activity. Our guns were meanwhile thundering in reply. During the morning the German shells destroyed the bridges across the Yser between the sea and Nieport lock, destroying the possibility of reinforcing the front line. At three in the afternoon the bombardment was increased to a whirlwind intensity and this was maintained for three hours. The battalion headquarters of the King's Royal Rifle was rendered untenable and the Staff moved to a tunnel nearer the sea. All the breakworks in the direction of Lombardy were levelled and the trenches were being rapidly wiped out. It was now evident that the Germans meant to make an infantry attack and our officers disposed their men to receive the assault. The Germans were seen to be massing at six in the evening and a wounded sergeant of the Northampton volunteered to swim the Yser as the only practicable way of reaching and warning the troops on the right of what was being prepared.

When he was across he saw three heavy waves of marine infantry advancing. The sergeant reached his objective and delivered his message, in consequence of which a bombstop was hastily thrown up and machine-guns were placed in position and the attack was prevented from deploying beyond this point. The Germans advanced concentrically along the seashore. Our ranks were now so thinned that the defence consisted of a small detached handful of men. They put up a magnificent fight against overwhelming odds, particularly the King's Royal Rifles and the Northampton. A party of bomb-throwers and another with flame-throwers attacked the tunnel in which the headquarters of the King's Royal Rifles was sheltering from bombardment. The last seen here was a party of five officers standing back to back. The men were pressed back to the river bank plunged in and swam across. One soldier, amid a hail of bullets, swam across, fetched a rope, secured the end and again swam across and established a means by which many who were unable to swim escaped. The Germans placed machine-guns in position around the former right of our positions and swept the ground. Other instances of the glorious spirit of our men are told. The fight concluded at seven. The enemy did not consider it safe to take full advantage of the success won. They limited themselves to trying to consolidate our old support trench some hundreds of yards east of the Yser bank. Their existence has not been a very happy one since.

Enemy Bombards Belgian Defences.

LONDON, July 15.
A Belgian communique states that the enemy violently bombarded the region of Steenstraete and heavily shelled Belgian communications.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 15.
His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 13th instant from the Secretary of State for India:—

The Germans, after a very intense bombardment, attacked the positions near the Belgian coast and levelled the defences on the Sand Hills between Nieport and the sea. They also destroyed the bridges over the Yser, thus isolating the defences, and the British front was driven back to the river Yser on a front of 1,400 yards on a depth of 600 yards. The enemy after a preliminary success was repulsed south of Lombardy. The British made several successful air raids between Bruges and Ostend, dropping several tons of bombs and causing heavy explosions on railway dumps. The Germans made further attempts to pierce the French positions on the Aisne ridge, but were repulsed everywhere.

The Russians have captured the important strategic point of Halicz, at which their offensive last year stopped. News of this success has greatly inspired the Russian people. The Russians are also pressing forward westward from Stanislaw towards Dolina and have captured Kalusz.

British aeroplanes raided the Turkish-German fleet lying off Constantinople, and from a height of only 800 feet dropped bombs on the "Goeben" and other ships near her, causing explosions. Bombs also hit the Turkish War Office.

There is further decrease in the submarine losses, while the number of ships using British ports continues undiminished. 2,898 vessels of all nationalities arrived and 2,798 sailed from British ports. 14 British vessels over and three under 1,600 tons were sunk.

Converging movements of British columns in East Africa compelled German forces holding strong positions in the coast hills of South Kilba to fall back. German detachments between Lake Nyasa and the sea are being pressed towards Mahenge.

The Indian War Loan.

British Treasury's Congratulations.

SIMLA, July 15.
The following telegram has been received by His Excellency the Viceroy from the Secretary of State:—The Lords Commissioners of His Majesty's Treasury express great satisfaction with the result of the Indian War Loan on which they congratulate you.

సంఘ సంస్కరణ సభలు.

I

వానియొద్దే శక్తియును - ప్రయోజనము

వెలిదండ్రు శ్రీనివాసరావుగారు.

సాధారణముగా, సభలవలన ప్రయోజనములు మాడు విధములుగా నుండును. (1) సభలవలన వెక్కిరించే నామాదింపబడిన తీర్మానముల ప్రకారము సభలో నున్న వారందరూ రాజరించునట్లు వారిని బద్ధులనుగా జేయుట (Executive) (2) కొందరు బుద్ధిచుంతులచే గ్రహింపబడిన ఆదర్శములను సర్వజనుల మనస్సులకు వచ్చునట్లు సహజముగా బోధించుట (Educative) (3) సభలోని వాగ్వివాదాలను అవసరములగు విషయములను గూర్చి చర్చించి ఏకాభిప్రాయములగుటకు ప్రయత్నించుట (Deliberative) కడచిన ముఖ్యమైన సంతకములుగ మనదేశమున జరుగుచుండిన అనేక సంఘ సంస్కరణ సభలనుబట్టి చూడగా అందు వెక్కిరించే నామాదింపబడినట్లు నూరింపబడిన తీర్మానములు ఎవ్వరిని బంధించుటకును సర్వజనులకు విడితేమీ. మన సంఘముయొక్క ప్రస్తుత పరిస్థితినిబట్టి అటుల బంధించుటకు సహజముగా తోచుచున్నది. ఇందుకు ముఖ్యముగా రెండు కారణములు గలవు. (1) ఆ తీర్మానముల ప్రకారము అచరించని వారిని కక్షించుటకు ఇట్టి సభల కెట్టి యధికారమును లేదు. (2) ఒకరొకరికి భోజన ప్రతిభోజనము లందును, సంబంధ బాంధవ్యము లందును అన్యోన్య సంబంధమే మాత్రము లేని భిన్న జాతులలోని పెద్ద మనుష్యులు ఒక తీర్మానము సంగీకరించినంతమాత్రమున దాని నమలులో బెట్టునప్పుడు ఒకరి కొకరు సహాయము చేయలేక పోవుటచే, సభలోని వారి వారి వాక్సహాయము కార్యముపట్ల నిరుపయోగ మగుచున్నది. కావున నిట్టి తీర్మానములను అభిప్రాయము లవటమేలు. ఇంక రెండవ విధ ప్రయోజనముగ బోధనను గూర్చి నిచారింపినచో, అది బాగుగా జరుగుట కష్ట సాధ్యముగా నున్నది. దీనికిని ముఖ్యముగా రెండు కారణములు గలవు. (1) సంఘాభివృద్ధికి గావలసిన సంస్కరణములను గూర్చి మననానుభవలలోని వెక్కిరించు ఇంకను భిన్నాభిప్రాయములే గలిగియున్నాయి. (2) వానిని గూర్చి ఏకాభిప్రాయము గలవారైనను ఒక కేంద్ర సంఘముగా (Central Association) జేరి వానిని జరులలో వ్యాపింపజేయుటకు తగిన శ్రద్ధను బూనకున్నారు. అందువలననే, సంఘ సంస్కరణోద్యమమునకు సరియైన కట్టుబాట్లు గల మూల సంఘమొకటి లేకుండుటచే ఎవరికి తోచినదివారు చెప్పయి, ఎవరియిష్టమునచ్చియు వారుచేయుచు, కొన్నియెడల కొందరు, ఈయంద్యమమునకు అపఖ్యాతినిగూడ గలిగించుచున్నారు.

మనచెప్పినట్లు ఇట్టి సంస్కరణ సభలు అందు జరుగు తీర్మానములకు సభికులను బద్ధులనుగా జేయలేకుండుటచేతను, సర్వజనులకు సంస్కరణములను గూర్చి బోధించుటకు ఏకాభిప్రాయముగల మూల సంఘమొకటి లేకుండుటచేతను, ఇట్టి సభలయందు జరుగు తీర్మానములుగాని, బోధనలుగాని చాలవరకు నిర్లక్ష్యములే గావలసి వచ్చుచున్నది. అంతమాత్రము చేత వీని వలన లాభ మేమియు లేదని చెప్పలేము. ముఖ్యమైన లాభము: సంస్కరణ ములను గూర్చి ఆలోచించుటకు చాలమంది పురిగొల్పు బడుటయే. ఇట్లు తరచుగ పురిగొల్పుబడుటచే, విశేష ప్రయోజనము తప్పక కలుగును.

ఇట్టి సంఘసంస్కరణ సభలవలన లాభమే మాత్రము లేదనియు, వాని నిక గట్టి పెట్టవలయుననియు, కొందరు విమర్శకు లిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి విమర్శకులు రెండుతరగతుల వారుగా నున్నారు. మొదటి తరగతి వారు, తామేమియు చేయక పోవుటయు, చేయలేక పోవుటయు, చేయదలచుకొనక పోవుటయు మాత్రమే కాక, ఇతరు లేమియు చేయటలేదని నిందించువారుగా నున్నారు. ఒకవేళ ఎవరైన వారి నిందకు వెళ్ళి, వారికోరిక ననుసరించి కార్య భూమిలైనను, వారితో కలసి, వారికి సహాయము చేయక పోవుట యటుండగా మీరు మిక్కిలి వారిని వెలిచేసి అనేకవిధముల నిబ్బంది బెట్టుటకు సిద్ధముగా నుండురు. ఇట్టి విమర్శకులు సంస్కరణములనుగూర్చి తమ అభిప్రాయ మేమియో, అట్టి అభిప్రాయముల ప్రకారము నడువవలసిన బాధ్యత తమకే మాత్రము లేదా, యిది తమ మనస్సులో తాము తర్కించుకొనుట మేలు. ఇంక రెండవతరగతి విమర్శకులు, తాము కార్యభూమిలగుటచే, ఇట్టి సంస్కరణసభలవలన కార్య భూమ్యము సభికులలో వృద్ధి కాకుండుట మాది, స్వాభావికముగా వీనిని తృణీకరించుచున్నారు. కాని యిట్టిసభలయొక్క ముఖ్యోద్దేశము కార్య భూమ్య ప్రకటన మొక్కటియే యనియును కొనుట గొప్ప పొరపాటు.

కావలెను.

మరుకు గలిగినటువంటియు, కష్టపడి పనిచేయు గల ఏజెంట్లు అన్ని పట్టణములలో కావలెను. మంచి జీతము, కమీషను ఇవ్వబడును. వివరము తెలియగోరువారు యీ క్రింది చిరు నామాకు వ్రాసికొనవలెను. (823) హైదరాబాద్, 80, ముత్తు నాయక్ వీధి, మద్రాస్.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - జేరాము - గ్యాసుడిక - అంజు - బొమ్మలకాళ్ళు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (823) బి. ఈశ్వరప్ప అండు సెన్సు, విశాఖపట్టణము.

కమలామణిలేఖలు

వెల 6 అణాలు.] పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [వీ.పీ. ద్వారా 12 అ] 5 ప్రతులు వీ.పీ. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0. వెల 10 అ.] ఉత్తర గుచ్ఛము - ముద్రణలో నున్నది. [వీ.పీ. ద్వారా 12 అ] ఉత్తర గుచ్ఛము కొద్ది కాలములోనే వెలువడగలదు. ఈలోపల పూర్వగుచ్ఛమును మఱి మఱి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పట్లు, విశేషార్థములు, మున్నగువానిని బుద్ధిచుంతులు గ్రహించి ఆనందింతురుగాక. నమలిన కొలది బయలుపడునట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వర్ణించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగాదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును నెమ్మదిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్తరపడుచుండుట నిస్సందేహము. ఆంగ్లేయ భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి వ్యాఘించిన యీ లేఖలవలన యానందమును ఆంధ్రలోకముం దెల్లెడల వ్యాపింపజేయుట మహాపకారము గావున, ఈక్రింది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏమనగా— ఒకటేతూరి 5 ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని వీ.పీ. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 1 ప్రతి

బహుమానముగా

పంపుచున్నాము. మఱియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజి సైతము భరించి బాగీద్వారా పంపుచున్నాము.

పూర్వగుచ్ఛమును వీ.పీ. గా పంపుచున్నారా? ఎన్ని ప్రతులు? విక్రొరయో డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

రాజమం ద్రి హిందూత్రియా ట్రికల్ కంపెని, అండు ఎలక్ ట్రిక్ సినిమా.

ఆంధ్రదేశంబున గల విద్యాధికులగు పెద్దలు చాలమంది, దీనిసాటియైన సమాజము మరియొకటి లేదని యభిప్రాయము లొసంగి, అనేక బాగాదు పతకములును, అనేక బహుమతులును, నొసగి యున్నారు. అదియుచుగాక, పరీక్షాప్రదర్శనము లయందు వెండి విగ్రహములను గెలుపొంది యున్నారు. రంగస్థలము, చాల అంతయు, ఎలక్ ట్రిక్ ట్రిక్ దీపములు పంకాలు వస్త్రాలచే నమర్పబడును. సీనులు, ముస్తలు మొదలగునవి, యన్నియును, బొంబాయి మున్నగు మహాపట్టణములలో గల పార్టీకంపెనీల కెందును మా సమాజము తీసి పోవదు.

రాజమహేంద్రవరపు వర్తక సంఘమువారు వేసేసాహారనాటకమును శ్రేష్ఠతరముగా బ్రదర్శించిన వారికి (రూ. 300 విలువ గలది) సుదర్శన చక్రగురు బాగాదుపతకమును, నొక జయ ధ్వజమును నొసంగుటకై నిర్ణయించి, మా ప్రదర్శనమునకు మెచ్చి మా కొసంగిరి. అది మా కొసంగిన తేదీ మొదలుకొని నూకన్న మిన్నగా బ్రదర్శించిన వారికి దానిని మే మిచ్చుట కంగీకరించి స్వీకరించితిమి.

శ్రీఘ్రకాలములో మేము విజయనగరములో నయోధ్య మైదానమునందు, వేయభోవు పెద్ద గుడారమున, కొన్ని నాటకములను బ్రదర్శించెదము. ఆంధ్రభాషాభిమాను లెల్లరును, ఏషీంది యానందించి, మహ్మానందింప జేయ గోరుచున్నారము. నాటకము లేని యితరదినములందు, ఎలక్ ట్రిక్ ట్రిక్ సినిమా, (బయస్కోపు) ప్రదర్శనము జరుపబడును.

ఇట్లు విధేయుడు, కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచింపబడినది. (గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. అండు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పుస్తకము యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసకొనగలరు. వెల రూ 1-4-0 2. మైయిథాయికు ఫీకరు అను విషయ జ్యరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రూ 1-0-0 3. సరస్వతి సమాధులగు పులగుర్ల లక్ష్మీనరసమాయగారిచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల చంద్రహారముల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండవలసింది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రూ 0.8-0 ఇది ప్రతి పుస్తక సాపులూరు దొరకును. ఉ. లక్ష్మీనారాయణకాశ్రి. బి. ఎ., రువిహోమ్. కాకినాడ

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి. కాశీలోనుండు అనేక పట్లు, జరి విచిత్రమయిన మంచివస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి 0-10-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి 2-0-0
పచ్చకర్పూరం	" ... 2-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి రూ 0-10-0
ఆదివచ్చికాన లేక జాన్న	తులం 1-కి ... 8-8-0
బాలామృతము	సిసా 1-కి ... 0-12-0
యండుకు నూనె	సిసా 1-కి ... 0-6-0
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.	

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరముల జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలెక్షన్ తేసి కావలసి నన్ని ప్రముఖ ముద్రామే సిద్ధము! తయారుచుంటున్న కలెక్షన్ వారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
 అంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
 " అర్జునసంస్థ " " 0-12-0
 అంధ్రవార్తపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
 అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చాణ్డూరు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిప్లో 6, తంబుళెట్టివీధి మదరాసు.

వాఢాపిడితులకు వరము: ఐవోడీక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆపరిశుభ్రపుర క్రమకలన జనించు బాధ్యములకు కీరీటువంటి వంతు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలను తుండ్లను, ప్రాతనొప్పులను అన్ని విధములకలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనాడసాధ్యపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాకోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు వండుటకు 4 బౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తేటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
 Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది పెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
 వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియూత్ కట్టించి రావలెగాకర్చి కావచ్చు.
 ప్రాముఖ్యత: వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసనములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల నెలనా నాలోచింపవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి నంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరుమోగినవారు.

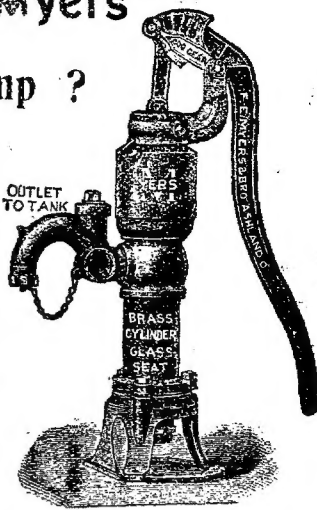
విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తలాలపెట్టె నెం 55కి రు, 389 మదరాసు.

(వై కామ్పొజింగ్ గోడనప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు కూడ నుద్దహరింప గోరుచున్నారు.)

What is a Myers PATENTED Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

K. B. Joshi & Co.,
 321, Hornby Road Fort Bombay.

ఆత్మజ్ఞానా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్ననైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మూవడ్లదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (6కి) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము.

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును. పార్శ్వపు నొప్పుల బార దోలును. పోట్ల పోగొట్టును. సువాసన గలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

లక్షల కొలది సీసాలు విక్రయము.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనము డిప్లో, మదరాసు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్కయునుల బంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోపిందజీ, ఆకంకనిగూడ కొవ్వొత్తలయం 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు.